

www.e-rara.ch

Opera omnia

Sydenham, Thomas

Londini, MDCCCXLIV. [1844]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 28618

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-67714>

Processus integri in morbis ferè omnibus curandis, [...].

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Proceſſus Integri
IN
MORBIS

Ferè Omnibus

CURANDIS,
A.D°. *Thoma Sydenham*, M.D.
Conſcripti.

Quibus acceſſit graphica Sym-
ptomatum delineatio, unà cum
quamplurimis Obſervatu dignis.

NEC NON
De *Phthiſi* Tractatulo
Nunquam antehac Edito.

LONDINI:

Impenſis *Sam. Smith & Benj. Walford*,
ad Inſignia Principis, & *J. Knapton*, ad
Inſigne Coronæ in Cœmeterio
D. Pauli. 1695.

THE
MORRIS

OF

THE

OF

OF

OF

AMICE LECTOR,

SPECIMEN habes Praxeos eximiae in dilectissimi filii M.D. usum, caute et diligenter excogitatum, sua ipsius manu conscriptum, mihi autem, pro familiaritate ista qua omnes excepit, concessum a clarissimo Sydenham, viro sane, cui vix aetas superior parem dederat, vel postera datura est, non modo in Arte sua mira sagacitate et ingenii acumine singulari conspicuo; sed et probis moribus et in humanum genus studio et amore insignibus adeo ut apud omnes summum sui reliquerit desiderium. Cujus praecepta licet animo meo et imo pectore infixata sint, ne tamen forte fortuna in mei ipsius et aegrorum detrimentum excidant memoria parum fida, typis haud ita pridem^a mandabam, exemplaribus circiter viginti impressis, ut amicis quoque inseruirem. Nescio autem quo pacto in lucem irrepsit publicam inter Miscellanea Curiosa superioris anni Norimbergae editum; sed inepta mole inutile. Prodiit tandem eo modo vestitum, ut Tibi sit in quovis loco paratum; figmentis cerebri vanis et futilibus sciolorum dogmatis nequaquam refertum, nec hypotesi placida solidis (ut videtur,) rationum momentis undequaque constipata superbiens; humile autem et modestum accurate morbos depingit, et accuratius adhuc medetur; in id solum sollicitum, ut innotescat, "quid Natura faciat aut ferat^b." Et (si verum loqui liceat,) modo partium situs noveris, pateant Tibi per symptomata aegritudines, (quod assidua ediscas observatione,) scias deinde veram et genuinam medendi methodum per dietam et pharmaciam adhibere, faelicissimus eris Practicus, et Tibi et infirmis optime consulens. Parum interim Tua refert, utrum alcali peccat, an acidum; num in spiritibus animalibus, an in ipso sanguine, aut in recondito aliquo viscere, delitescat morbi minera; unde de periodico intermittentium reditu docte satis et prolixè possis disserere, dum interea ipsa febris sine ullis ambagibus, inquietudine, siti, calore, pulsu celeri, nausea, caete-

^a Sc. anno 1692(?)

^b Cf. pp. 405, 479.

EDITORIS
EPIST.
AD LEC-
TOREM.

risque symptomatis, etiam astantibus palam est, et aperte dignoscitur. Hinc saepius mirari subit, quamobrem anxie ita et scrupulose immediatas et proximas morborum causas, dum Medicinam pertractandam suscipiunt, indagare satagunt, et e tenebris istis quibus Natura obduxit, irritum licet conatu, eruere, gravi et subacto iudicio viri, et in Praxi versatissimi; satis interim gnari se latere vel quaevis obvia: unde enim dimanat graminis viridis, aut albus nivis color? quid est quod humana anima ratiocinari nequeat dum adhuc infantes aut pueri sumus? unde forma tua specifica? Satius esset Medicum quam Philosophum agere, (quis enim unquam Cartesium sibi Medicum voluerit?) minutissima phaenomena plane et rite enumerare, et remedia, quibus unusquisque morbus facilius cedat, candido et sincero animo proponere; ita tandem limites suos praetergressa, quibus angustis nimis jam includitur, Ars nobilissima, omnibus, quaquaversum patet orbis, faeliciter satis et prospere salutem, filiis autem suis honores summos, conciliabit.

Meditabatur^c paulo ante obitum tractatum de Phthisi peritissimus Medicus; in perquirendo Naturae methodum qua morbos amoliri studet, ut adjutrices porrigeret manus, et miseris hominum subveniret, diu noctuque pensitabundo et anxio animo exercitatissimus, Hinc fidissimarum observationum serie et irrefragabili edoctus experientia, Medicinae Praxin ornavit et ad saniores reduxit regulas; sed (vae tabidis!) dum hujusmodi nunquam intermissis studiis detenti et defatigati spiritus solitis non vacabant excubiis, truculentissimus hostis, Podagra, quae per multos annos obsederat et debilitaverat artus, impetu facto in interiora viscera irruit, per vomitum et secessum enormiores intentans mortem. Unico autem morbo nescit cedere Medicorum Princeps; sed, cum malorum cumulo accessit et Renum Calculus, (qui corrasis vasorum osculis, sanguinem liberalius, quam senectus tulit, urinae permixtum effudit,) se jam non amplius opponens, nec vitae, nec mortis cupidus, placidam et pacatam expiravit animam. Ne tamen auxilio prorsus destituantur Tabidi, fragmenta quaedam, quae Auctorem ubivis sapiunt, in primo saltem morbi stadio plerumque proficua, (neque enim fas est, quod aegrotanti proximo opituletur, celare,) in publicum prodeunt, ut exinde pateat quam accurata et omnibus numeris absoluta (si

^c *Meditabatur—phthisiologia] om. ed. '93.*

modo DEUS Optimus Maximus concessisset vitam,) expectari potuisset Phthisiologia.

EDITORIS
EPIST.
AD LEC-
TOREM.

Quid in Febris, Variolis, Morbillis, acutis caeteris, ut et chronicis, sanandis valuit optime meritis Autor noster, sequentes indicant paginae. Regimen et diaeta instituuntur aptissima; praescribuntur remedia pauca, sed necessaria, nec in Pharmacopolarum lucrum excogitata, nec inani ostentationi composita: sitibundis aegris (eodem modo quo et ipse sitim suam restinguere solitus erat,) cerevisiam tenuem affatim et pro libitu hauriendam, unde mire reficiuntur et refrigerantur, concedit; nec immanitate plus quam barbara precibus eorum surdus, apozemata et julapia, prae ingrato sapore fastidita, substituit; maximam adhibet cautelam, ne exaestuans nimis, vel igne luculentiori, vel stragularum onere, plus adhuc incalesceret, vel a propinatis forsani remediis eum in finem ut per poros eliminetur materia morbifica cruda adhuc et inconcocta; quae tamen, hac data ansa, concitato motu cerebrum petit, unde phrenesis, aut coma, aut extravasato sanguine deturpant cutim maculae purpureae, aut eruptiones (quas vocant,) miliares collum et pectus ubivis obsident. Nunquid ad amussim magis depingi poterat quam Variolarum historia? Eruptionis diem in utraque specie designat: pustularum ingenium ad unguem describit; quo tempore incipiat, et quamdiu continuetur salivatio, quo iterum faciei manuumque tumor se prodat; quid tandem quolibet die expectandum, diserte explicat. Paregoricorum usum (quo emolumento judicent Practici,) primus persuasit: malum ingerendi cardiaca ante eruptionem morem, unde saepe accersitum fuerit Confluentium genus, merito primus improbavit. Melius autem haec ex ipso fonte. Valeas itaque, Amice Lector, et sicubi scateant mendae, ignoscas.

[1693.]

S. M.^d

^d S. M.] i. e. D^{nus} Doctor Monfort: vide miscellanea literaria, cui nomen *The Gentleman's Magazine*, vol. xiii. pp. 529, 530.

ORBE^o diviso, vacuaque vix dum
Urbe decēssit furibunda Pestis;
Strage non nostra satiata, verum

Strata ruina:

Foeta quin Lethi variante larva
Febris exarsit, face nunc citata
Torret exundans, iidemque lenta

Tecta favilla.

Virginum castos temerasse vultus
Hanc juvat, putri scelerata tabo
Polluit vivas; tenet una formas

Mille nocendi.

Horrui Diram Medicina Phoebō
Quaesta: qui tandem, cape mutuatas,
Torqueat velox mea Sydenhamus

Tela, sagittas.

Febris irato tremefacta laetas
Deserit terras, fugit ecce dextram
Osa vitalem! Stygiaque frendet

Mersa palude.

Fata, sed nulla fugienda sorte,
Invident etsi Tibi Sydenhamum;
Posthumus floret, rediviva laetis

En levat ora.

Mente, non Lethe violandus ipsa,
Vivit in grata, pia vel sub umbris
Cura vivum nunc Tua praebet, in Te

Ipsē revixit.

Amico integerrimo, Medico expertissimo, S. M., ob iteratam
hujus eximiae Praeaeos editionem, gratulabundus haec vovet
[1693.] CHRISTOPHORUS CRELLE, M.D.

^o Deest hoc carmen in ed. '95, ut et in edd. recent.

AMICO SUO INTEGERRIMO, M.D. EXPERTISSIMO,
DOMINO S.M.

*SOLUM sequaces praetulimus diu
Colum Medentes; compar habebitur
Qui clariorem Te, minori
Reddidit hoc, Medicina, Libro.
Non hic tument mole superbiens
Blattis futurus praeda opulentior;
Sensu sed arcta ditiori
Conciliant sibi verba pondus.
Frustra molesto vasta volumine
Lustres Galeni scripta; minutulae
Acumen huic majus tabellae;
Se stupet hic Medicina totam.
Hic non remoto sordidus angulo
Sensim fatiscet; sedula strenue
Manus quotannis, spe perenni
Deteret, auctior ut resurgat.
Applaudite votis, turba Medentium:
Non Febris illum, Morbus atrocior
Haud afflet ullus; commodis qui
Immoritur satagendo vestris.
Sic vovet*

[1695.]

CHRISTOPHORUS CRELLE, M.D.

MEDICAMENTORUM

QUAEDAM FORMULAE

IN PRAXI MAGIS FAMILIARES.

[Form. 118.]* *Potio Communis Purgativa.*

℞ Tamarindorum semiunciam,
Foliorum Sennae drachmas duas,
Rhei sesquidrachmam;

Coque sufficiente quantitate aquae ad uncias tres; in colatura dissolve

Mannae,
Syrupi Rosarum Solutivi, ana unciam unam;

Misce; fiat potio.

[Form. 119.] *Emeticum Commune.*

℞ Aquae Cardui Benedicti uncias duas,
Infusionis Croci Metallorum unciam unam,
Syrupi Caryophyllorum semiunciam;

Misce; fiat vomitorium: sumat hora quarta pomeridiana, superbibendo post singulas vomitiones haustum largum liquoris possentici.

[Form. 120.] *Julapium Perlatum.*

℞ Aquae Cerasorum Nigrorum,
[Aquae] Lactis Alexeteriae, ana uncias tres,
Aquae Cinnamomi Hordeatae unciam unam,
Margaritarum praeparatarum sesquidrachmam,
Sacchari Crystallini quantitatem sufficientem;

adde Aquae Rosarum Damascenarum semidrachmam;
Fiat julapium, de quo capiat cochlearia quatuor vel quinque in languoribus.

* Cf. formm. 8, 24, 59, 97, 101, 103, 212.

[Form. 121.]^b *Julapium Cardiacum.*

- ℞ Aquae Lactis Alexeteriae,
 [Aquae] Cerasorum Nigrorum, ana uncias tres,
 Aquae Epidemicae,
 Syrupi Caryophyllorum,
 [Syrupi] de Succo Citriorum, ana semiunciam ;

Misce ; fiat julapium, de quo capiat saepius.

MEDICA-
 MENTO-
 RUM FOR-
 MULAE.

[Form. 122.]^c *Decoctum Diaeteticum.*

- ℞ Radicis Sarsaparillae uncias sex,
 Ligni Sassafras,
 [Radicis] Chinae, ana uncias duas,
 [Radicis] Glycyrrhizae unciam unam ;

Coque in aquae fontanae congiis duobus per horae dimidium ;
 deinde stent clause super cineres calidos per horas duodecim ;
 postea ebulliant ad tertiae partis consumptionem : cum primum
 ab igne amoveatur, infunde

Seminum Anisi semiunciam ;

post duas horas coletur, et postea depuretur per residentiam, et
 liquor reponatur lagenis vitreis probe clausis ad usum : sit pro
 potu ordinario per triginta dies.

[Form. 123.] *Apozema Aperiens et Antiscorbuticum.*

- ℞ Radicis Graminis,
 [Radicis] Cichorii,
 [Radicis] Foeniculi,
 [Radicis] Asparagi, ana unciam unam,
 Uvarum Corinthiacarum,
 Passularum enucleatarum, ana uncias duas,
 Foliorum Hepaticae,
 [Foliorum] Linguae Cervinae,
 [Foliorum] Capilli Veneris, ana manipulum unum,
 Foliorum Beccabungae sub finem additis manipulis
 duobus ;

Coque sufficiente quantitate aquae fontanae ad libras duas ; sub
 finem adde

Vini Rhenani libram dimidiam ;

colatura adhuc calente, infunde ad duas horas, vase clauso,

[Foliorum] Cochleariae Hortensis manipulum unum ;

colaturae adde

Syrupi e Quinque Radicibus,

[Syrupi] e Succo Aurantiorum, ana uncias duas,

Aquae Cinnamomi Hordeatae unciam unam ;

Misce ; fiat apozema ; sumat libram dimidiam mane et quinta
 pomeridiana per quatuordecim dies.

^b Cf. form. 147.

^c Cf. form. 95.

[Form. 124.] *Eclegma Incrassans in Tussi.*

℞ Olei Amygdalarum Dulcium unciam unam,
Syrupi Papaveris Rhoeados,
[Syrupi de] Portulaca,
[Syrupi] Jujubini,
Lohoch Sani, ana semiunciam,
Sacchari crystallini quantitatem sufficientem;

Misce in mortario marmoreo ad integræ horæ spatium, et fiat linctus perfecte mistus; recondatur in olla figulina ad usum: capiat sæpius lambendo e baculo liquiritiæ.

[Form. 125.] *Eclegma fortius Incrassans.*

℞ Conservæ Rosarum Rubrarum,
Syrupi Violarum,
[Syrupi] de Meconio, ana unciam unam,
Seminum Papaveris Albi drachmas tres;

Contundantur simul, et per setaceum trajiciantur; deinde adde Olei Nucis Moschatae expressi guttas sex;
Fiat eclegma.

[Form. 126.] *In Defluxione Tenui.*

℞ Conservæ Rosarum Rubrarum uncias duas,
Syrupi de Meconio,
[Syrupi] Jujubini, ana unciam unam,
Olibani,
Mastiches,
Succini, ana drachmam unam,
Olei Nucis Moschatae per expressionem guttas sex;

Misce; fiat lohoch, de quo lambat sæpe; bis in die capiat eclegmatis descripti cochleare unum, instillando Balsami Sulphuris Anisati a guttis octo ad guttas duodecim.

[Form. 127.] *Cerevisia Purgativa.*

℞ [Radicis] Polypodii Quercini libram unam,
Radicis Rhabarbari Monachorum,
Foliorum Sennæ,
Passularum Enucleatarum, ana libram dimidiam,
Rhabarbari incisi,
Radicis Raphani Rusticani, ana uncias tres,
Foliorum Cochleariæ Hortensis,
[Foliorum] Salviæ, ana manipulos quatuor,
Aurantia incisa quatuor;

Infunde in congiis quinque vel sex cerevisiae non lupulatae, MEDICA-
fermentationis tempore; et quando ad maturitatem pervenerit, MENTO-
sit pro potu ordinario per dies quatuordecim vel viginti unum; RUM FOR-
praecepue vero sumat haustum singulis auroris. MULAE.

[Form. 128.]^d *Emplastrum Hystericum.*

℞ Galbani in Tinctura Castorei soluti et colati drachmas tres,
Tacamahaccae drachmas duas;

Fiat emplastrum pro umbilico.

[Form. 129.] *Catharticum pro Infantibus Tenellis.*

℞ Syrupi Cichorii cum Rhabarbaro cochleare unum par-
vulum.

[Form. 130.] *Decoctum Amarum Purgativum.*

℞ Decocti Amari duplicata Senna uncias quatuor,
Syrupi de Spina Cervina unciam unam,
Electuarii de Succo Rosarum drachmas duas;

Misce; fiat potio.

[Form. 131.]^e *Laudanum Liquidum Authoris.*

℞ Vini Hispanici libram unam,
Opii uncias duas,
Croci unciam unam,
Pulveris Cinnamomi,
[Pulveris] Caryophyllorum, ana drachmam unam;

Infundantur simul in balneo Mariae per duos vel tres dies, donec
liquor debitam consistentiam acquirat: colatura servetur pro usu.

^d Cf. form. 73.

^e Cf. form. 26; om. ed. '93.

THOMAE SYDENHAM

PROCESSUS INTEGRI.

CAP. I.^a

De Affectione, in Foeminis Hysterica, Maribus Hypochondriaca, dicta.

Omnes fe-
re affectus
aemula-
tur^c.

CUM^b a casu aliquo graviore molestum patitur humana anima, ataxiam concipiunt animales spiritus; urina subinde limpidissima copiose excernitur; sanitatis recuperandae spes omnis protinus abjicitur, et tristissima quaevis sibi ominantur aegrotae. Quamcunque corporis partem morbus insederit, (plurimas autem insidet,) symptomata ei parti competentia confestim urgent; in capite apoplexia, hemiplegia soluta, statim a partu adoritur; spasmi epilepsiae persimiles (vulgo *Uteri Strangulatus*, in quo venter et praecordia guttur versus intumescunt,) infestant; *Clavus Hystericus*, in quo dolor in capite atrocissimus, quem transverso pollice possis contegere, aegra interim materiam viridem bili porraceae parem evomente, misere excruciat. [2.] Cordis palpitationem, tussim, passiones iliacam et colicam, nephritin, urinae suppressionem, aemulatur paroxysmus; vomitiones enormes, diarrhoeam, subinde excitat; externe in carne muscosa nunc dolorem, nunc tumorem, inducit, in tibiis hydropis instar; nec (quod mireris,) intactos dimittit dentes; dolor dorsi creberrime saevit; et saepe saepius adeo refrigerantur externae partes, ut cadaver plane referant. In risum et lachrymas effusissimas sine ulla *προφάσει* ridicule erumpunt; ptyalismus nonnunquam eo gradu laborantes afficit, ut Mercurio delibutas facile crederes. Dolores Hysterici quamcunque partem obsident;

^a Cf. *Dissert. Epist.* § 58 sq.

^b *Cum, &c.*] Cf. *Dissert. Epist.* § 60 sq.

^c *Elench. Rer.* in margine ipse addidi.

ubi discesserint, teneritudinem, quae tangi recusat, relinquant, ac si verberatae fuissent carnes.

DE AF-
FECT. HY-
STERICA.
CURATIO.

[3.]^d Mittatur sanguis ad uncias octo.

Emplastrum de galbano umbilico admoveatur. Sequenti mane aggrediatur usum sequentium pilularum:—

[Form. 132.]^e ℞ Pilularum Cochiarum Majorum drachmas duas,
Castorei pulverati grana duo,
Balsami Peruviani guttas tres;

Fiant pilulae duodecim; capiat quatuor singulis vel alternis matutinis, pro ratione virium, hora quarta vel quinta matutina, superdormiendo.

[Form. 133.]^f ℞ Aquae Rutae uncias quatuor,
[Aquae] Bryoniae Compositae uncias duas,
Castorei in nodulo ligati et in vitro suspensi semidrachmam,
Sacchari crystallini quantitatem sufficientem;

Fiat julapium, de quo capiat cochlearia quatuor vel quinque in omni languore.

[4.] Post has pilulas sumptas utatur sequentibus:—

[Form. 134.]^f ℞ Limaturae Chalybis grana octo,
cum sufficiente quantitate Extracti Absinthii;

Fiant pilulae tres; sumat summo mane, et repetantur hora quinta pomeridiana per triginta dies, superbibendo haustum Vini Absinthitis.

[5.] Sin forma boli magis arrideat:—

[Form. 135.]^g ℞ Conservae Absinthii Romani,
Conservae Flavedinis Aurantium, ana unciam unam,
Angelicae Conditae,
Nucis Moschatae Conditae,
Theriaca Andromachi, ana semunciam,
Pulveris Ari Compositi drachmas tres,
Zinziberis Conditi drachmas duas,
cum sufficiente quantitate Syrupi de Succo Citriorum;
(vel, ejus defectu, Syrupi Aurantium);

Fiat electuarium.

[Form. 136.]^g ℞ Electuarii praescripti drachmas duas,
Limaturae Chalybis grana octo,
cum sufficiente quantitate Syrupi Aurantium;
Fiat bolus, sumendus mane et sero, superbibendo haustum Vini Absinthitis, vel cochlearia sex sequentis infusionis:—

^d Cf. *Dissert. Epist.* § 103 sq.

^e Cf. formm. 74, 229.

^f Cf. formm. 75, 76.

^g Cf. formm. 78, 79.

DE AF-
FECT. HY-
STERICA.

[Form. 137.] ℞ Radicis Angelicae,
[Radicis] Enulae Campanae,
[Radicis] Imperatoriae, ana unciam unam,
Foliorum Absinthii vulgaris,
[Foliorum] Centaurii Minoris,
[Foliorum] Marrubii Albi,
[Foliorum] Chamaedryos, ana manipulum unum,
Cortices Aurantiorum duorum incisos;

Affunde Vini Hispanici quantitatem sufficientem ad supereminentiam duorum digitorum: coletur tempore usus.

[6.] Vel in delicatulis chalybs exhiberi poterit in forma pulveris sequentis:—

[Form. 138.] ℞ Limaturae Chalybis probe tritae unciam unam,
Pulveris Ari Compositi drachmas sex,
Seminum Coriandri praeparatorum,
[Seminum] Anisi,
[Seminum] Foeniculi dulcis, ana semiunciam,
[Corticis] Cinnamomi acutissimi,
Corallii Rubri praeparati, ana drachmas tres,
Nucum Moschatarum drachmas duas;

Fiat omnium pulvis subtilissimus, cui adde sacchari albissimi ad pondus omnium; hujus capiant e cochleari semidrachmam bis in die per quatuor dies, tum drachmam unam bis in die per quadraginta dies, superbibendo cochlearia sex sequentis julapii, vel Vini Absinthitis:—

[Form. 139.] ℞ Aquae Lactis Alexeteriae uncias duodecim,
[Aquae] Gentianae Compositae uncias quatuor,
[Aquae] Absinthii magis Compositae uncias duas,
Sacchari albissimi quantitatem sufficientem;

Fiat julapium.

vel,—

[Form. 140.] ℞ Vini Rhenani Absinthiati libram dimidiam,
Aquae Gentianae Compositae uncias duas,
Syrupi Caryophyllorum drachmam unam;

Fiat julapium.

[Form. 141.]^a ℞ Myrrhae electae,
Galbani,
Assae Foetidae, ana drachmam unam,
Castorei semidrachmam,
cum sufficiente quantitate Balsami Peruviani;

Fiant pilulae e singulis drachmis duodecim: sumat tres singulis noctibus, superbibendo Aquae Bryoniae Compositae cochlearia tria vel quatuor per totum decursum hujus processus.

^h Cf. form. 80.

[7.] Si pilulae praescriptae ventrem moverint, utatur sequentibus :—

DE AFFECT. HY-
STERICA.

[Form. 142.]ⁱ ℞ Castorei drachmam unam,
Salis Succini Volatilis semidrachmam,
cum sufficiente quantitate Extracti Rutae;
Fiant pilulae viginti quatuor; capiat tres singulis noctibus,
superbibendo Julapii Hysterici^k cochlearia tria vel quatuor.

Spiritus cornu cervi ad guttas sedecim vel octodecim in aqua aliqua appropriata saepius exhibitus, valde confert.

[8.] Si vero his non cedat remediis, tum capiat sequentes pilulas :—

[Form. 143.] ℞ Trochiscorum de Myrrha pulveratorum scrupulum unum,
Balsami Sulphuris Terebinthinati guttas quatuor,
cum sufficiente quantitate Gummi Ammoniaci soluti;
Fiant pilulae quatuor; capiat mane et sero, superbibendo Julapii Hysterici cochlearia quatuor vel quinque, instillando Spiritus Cornu Cervi guttas duodecim.

Electuarium Antiscorbuticum^l cum aqua ibidem descripta prodest in his affectionibus, ut et Electuarium Corroborans^m cum additione conservae cochleariae hortensis uncia una, pulveris ari compositi drachmis sex, superbibendo praescriptam aquam.

[9.]ⁿ At si affectus his non cedat remediis, eundum est ad aquas ferreas; et si neque his, tum ad sulphureas, quales sunt Bathonienses.

[10.] Inter bibendum aquas ferreas haec observanda: si aliquod symptoma gravius acciderit, quod potationi aquarum referri potest, tunc ab iis aeger abstineat, donec symptoma istud penitus evanuerit. Aeger in earum usu per sex septimanas ad minimum, vel potius ad duos menses, perseveret. Zinziber conditum, vel semina carui saccharata, ad calefaciendum ventriculum subinde sumat. Pilulae etiam Hystericae^o tres devorari possunt per primas decem noctes, superbibendo Julapii Hysterici cochlearia quatuor vel quinque.

Observanda inter bibendum aquas ferreas,

[11.] Quoad usum aquarum Bathoniensium, duobus diebus bibat eas, ac tertio die per modum balnei eas ingrediatur; et sulphureas.
atque ita alternatim per sex septimanas vel duos menses.

ⁱ Cf. form. 81.

^k *Jul. Hyst.*] Cf. formm. 75, 133.

^l *Elect. Antisc.*] Cf. formm. 41, 42.

^m *Elect. Corrob.*] Cf. form. 93.

ⁿ Cf. *Dissert. Epist.* § 108 sq.

^o *Pil. Hyst.*] Cf. formm. 74, 132, 229.

DE AF-
FECT. HY-
STERICA.

[12.] Si chalybs justo plus corpus calefaciat, tum per ejus usum, quarta quaque aurora sumat aquarum mineralium purgantium libras quatuor; quae, tametsi alvum moveant, haud tamen tumultum cient, ut solent cathartica ex officinis de prompta.

[13.]^p Si chalybs magnas perturbationes inducat, laudanum, aqua aliqua Hysterica mistum, singulis noctibus ad tempus aliquod propinandum.

[14.]^q Cum a morbi diuturnitate fractae et attritae fuerint vires, venae-sectio et cathartica non sunt praemittenda, sed a chalybe statim incipiendum.

[15.]^r Ubi symptomata sunt mitiora satis est sanguinem mittere, et alvum solvere ad dies tres vel quatuor; dein Pilulas Hystericas ad dies decem mane et sero exhibere.

Laudanum
quando ex-
hibendum.

[16.]^s In dolore intolerabili, vomitione, et diarrhoea, enormioribus, exhibendum laudanum, et postea corroborandi spiritus. At, modo per vires liceat, ante usum laudani educatur e venis sanguis, et catharticum propinetur, in viraginibus praesertim et sanguineo temperamento praeditis; in debilioribus autem et haud ita pridem paroxysmum passis sufficit ventriculum congio uno lactis cerevisiati hausto et mox per vomitum rejecto detergere, dein largam dosin theriacae Andromachi vel electuarii Orvietani imperare, et cochlearia aliquot liquoris alicujus spirituosi cum pauculis laudani liquidi guttulis superbibenda dare. Quod si aegra jam pridem vomuerit, et ulterius emeticis sollicitare periculo non vacabit, laudanum sine mora propinandum est ea dosi quae symptoma vincat, et post singulas vomitiones toties quoties repetendum, in forma potissimum solida, vel in liquida, in parco vehiculo, videlicet guttae aliquot in cochleari uno aquae cinnamomi fortioris, aegra interim conquiescente et caput immotum tenente.

Perdomito symptomate, mane et sero ad dies pauculos continuetur usus laudani.

Observanda inter exhibendum.

[17.] Haec duo diligenter notanda: quod, cum semel post evacuationes laudano uti coeperimus, ea dosi atque illa toties repetita sumendum est, donec symptoma omnino fuerit debellatum, interjecto tantum spatiolo inter singulas doses, ut quid prior praestiterit ante noscamus quam

^p Desunt § 13—22 in ed. '93.

^q Cf. *Dissert. Epist.* § 96.

^r Cf. *ibid.* § 106.

^s Cf. *ibid.* § 122 sq.

alteram ingeramus; deinceps, cum laudano morbum aggredimur, nihil movendum est, nihil evacuandum, vel per mitissimum enema.

DE AFFECT. HYSTERICA.

[18.]^t Theriaca Andromachi, crebro diuque usurpata, magnum est in hoc, et aliis morbis quam plurimis a caloris et concoctionis defectu ortis, remedium.

Theriace Andromachi vis;

[19.] Vina Hispanica gentiana, angelica, absinthio, centauro, corticum aurantium flavedine, aliisque corroborantibus infusis medicata, si ad aliquot cochlearia ter in die potentur, admodum conferunt, modo aegra tenui non fuerit biliosoque corporis habitu.

vini Hispanici corroborantibus medicati;

[20.] Cortex Peruvianus ad scrupulum unum mane et sero per septimanas aliquot deglutitus, praesertim in spasmodicis Hystericis, miras habet vires.

corticis Peruviani;

[21.] In tenui biliosoque corporis habitu possit usurpari diaeta lactea, praecipue in colica Hysterica, si modo ea incommoda possint superari, quae primis fere diebus apportat, quod nempe tum in ventriculo coaguletur, tum etiam viribus corporis in statu conservandis sustentandisque minus sufficiat.

diaetae lacteae;

[22.] Nihil tamen aequae sanguinem spiritusque fovet et confirmat, ac diu multumque singulis fere diebus equo vehi nec itinera in curru facta suo carent successu.

equitatio- nis.

CAP. II.^u

De Febre Depuratoria annorum 1661, 1662, 1663, 1664.

Si aeger juvenis sit, extrahatur sanguis e brachio, et eodem die post aliquot horas, vel sequenti die duabus horis post leve prandium, emeticum ex infusione croci metallorum (paratis^x zythogalae libris sex vel octo, ut quoties vomuerit, aut alvum exoneraverit, e vestigio sumatur haustus,) exhibeatur; et post finitam operationem emetici, hoc vel simile paregoricum:—

CURATIO.

[Form. 144.]^y ℞ Aquae Cerasorum Nigrorum sesquiunciam,
Aquae Epidemicae semiunciam,
Laudani Liquidi guttas sedecim,
Syrupi Caryophyllorum drachmas duas;

Misce; fiat haustus.

^t Cf. *Dissert. Epist.* § 112 sq.

^u Cf. *Observ. Med.* i. 4. 7 sq.

^x paratis—haustus] om. ed. '93.

^y Cf. form. 10.

DE FEBRE
DEPURAT.
ANNORUM
'61-'64.

Vomitoria^z ex infusione croci metallorum parata puerulis, ullisque infra adolescentiam constitutis, vel minima quantitate non est tutum exhibere.

[2.] Post hunc diem usque ad undecimum vel duodecimum, singulis auroris, injiciatur enema sequens:—

[Form. 145.]^a ℞ Decocti communis pro Clystere libram unam,
(vel lactis vaccini eandem quantitatem,)
Sacchari culinaris,
Syrupi Violaeci, ana uncias duas;
Fiat enema.

[3.]^b Post dictum diem alvus constipari permittatur, quo materia febrilis citius concoquatur; ad quem etiam finem cardiaca moderata his ultimis diebus exhibita apprime conducunt: ut,—

[Form. 146.] ℞ Pulveris e Chelis Cancrorum Compositi grana quatuordecim,
Electuarii de Ovo grana decem,
cum sufficiente quantitate Syrupi Caryophyllorum;
Fiat bolus, sumendus octava quaque hora, superbibendo sequentis julapii cochlearia quinque vel sex:—

[Form. 147.]^c ℞ Aquae Lactis Alexeteriae,
[Aquae] Cerasorum Nigrorum, ana uncias tres,
Aquae Epidemicae,
Syrupi Caryophyllorum, ana unciam unam;
Misce; fiat julapium.

Vel alia his similia.

[4.]^d Hac methodo sollicite observata, usitato circa decimum quintum diem (tum ex laudabili in urina separatione, tum ex manifesta symptomatum omnium remissione,) tempestivum esse Potionem Purgantem Communem exhibere percipies.

Si super-
veniat tus-
sis cum
screatu,
quid agen-
dum;

[5.]^e Accidit interdum, (maxime in senibus,) curata Febre et purgato corpore, aegrum nihilominus valde debilem esse, et quandoque tussi, interdum etiam screatu, magnam glutinosi viscosique phlegmatis copiam expectorare. Hoc in casu vinum Malaganum annosum cum pane tosto ei immisso bibat aeger.

^z *Vomit.—exhibere*] om. ed. '93: Cf. *Observ. Med.* i. 4. 19.

^a Cf. formm. 3, 170.

^b Cf. *Observ. Med.* i. 4. 23 sq.

^c Cf. form. 121.

^d Cf. *Observ. Med.* i. 4. 33 sq.

^e Desunt § 5—7 in ed. '93: Cf. *Observ. Med.* i. 4. 37, 57, 59.

[6.] Si superveniat iliaca passio, praescribatur salis absinthii scrupulus unus ex cochleari uno succi limonum mane et sero; intermediis temporibus capiantur aquae menthae stillatitiae sine saccharo cochlearia aliquot bis quaque hora. Dum haec fiunt, catulus vivens nudo ventri indesinenter accumbat. Postquam dolor cum vomitu per biduum triduumve cessaverit, exhibeatur pilularum cochiarum majorum drachma una in aqua menthae soluta: nec removendus catulus ante pilularum usum.

DE FEBRE
DEPURAT.
ANNORUM
'61-'64.

quid, si iliaca passio;

[7.] Ad recidivam praecavendam persistat in usu praedictae aquae per longum tempus, et duplicatis pannis lancis ventrem a frigore defendat.

quid ad recidivam praecavendam.

CAP. III.

De Febre Pestilentiali annorum 1665, 1666.

Post venae-sectionem[§] in lecto celebrandam, aeger stragulis obruatur, et lacinia lanea sincipiti alligetur; tum, si vomitus non adsit, hoc vel simile hydropicum exhibe:—

[Form. 148.]^h ℞ Theriacae Andromachi semidrachmam,
Electuarii de Ovo scrupulum unum,
Pulveris e Chelis Cancrorum Compositi grana duodecim,
Coccinellarum grana octo,
Crocii grana quatuor,
cum sufficiente quantitate Succii Kermes;
Fiat bolus, quem sumat sexta quaque hora, superbibendo cochlearia sex sequentis julapii:—

[Form. 149.]^h ℞ Aquae Cardui Benedicti,
[Aquae] Scordii Compositae, ana uncias quatuor,
Aquae Theriacalis Stillatitiae uncias duas,
Syrupi Caryophyllorum unciam unam;
Misce; fiat julapium.

Si adsit vomitio, hydropicum differatur, donec solo tegumentorum pondere sudor promanare incipiat, linteaminis parte vultui superinducta.

Incepta diaphoresis haustulis zythogalae salvia alteratae, vel cerevisiae cui macis aliquantulum incoxeris, subinde repe-

[†] Cf. *Observ. Med.* ii. 2.

^h Cf. formm. 19, 20.

[§] *Post venae-sect. §c.*] Cf. *ibid.* ii. 2. 40 sq.

DE FEBRE titis, ad naturalis diei spatium (id est horas viginti quatuor,) PESTIL. est continuanda: in sudore licet jusculis confortativis aegrum ANNORUM '65, '66. reficere.

Ubi tumor enatus fuerit, venam aperire non sustinui. Per horas adhuc a finito sudore viginti quatuor, aegro se in lecto continente, frigus caute devitetur, indusium sponte sua in corpore arescere permittatur, potulenta omnia calidiuscule hauriantur, et zythogalae salvia alteratae usus etiamnum continuetur: in sequenti luce Potio Purgativa Communis exhibetur.

Anni 1667, 1668, Febrim Variolosam et Variolas produxeruntⁱ;

Anni 1669, 1670, 1671, 1672, Febrim Dysentericam^k;

Anni 1673, 1674, 1675, Febrim Comatosam^l.

Curationem Februm horum annorum non attingo; quoniam methodo, in febre anni 1685 etc. descripta^m, curari eas potuisse autumo.

CAP. IV.ⁿ

De Febris Intermittentibus.

Paroxys-
morum de-
scriptio.

Cum rigore et horrore adoritur paroxysmus, quibus mox succedit calor, et huic tandem sudor, et subsequens ἀπυρεξία; licet in primis morbi diebus, autumno maxime, aliquoties remissio potius quam intermissio persentiscitur; in calore aequae ac in rigore vomiturit ut plurimum, ac vehementer aegrotat miser, cum siti et lingua arida. In tenera^o aetate abdominis inflatio, in adultis crurum tumor Febris solutionem; tonsillarum dolor, raucedo, oculi cavi, facies Hippocratica, mortem denunciant.

CURATIO. [*Form.* 150.]^p ℞ Corticis Peruviani subtilissime pulverati unciam unam, Cum sufficiente quantitate Syrupi Caryophyllorum;

(vel [Syrupi] de Rosis Siccis:)

Fiat electuarium, dividendum in duodecim doses, quarum unam capiat quarta quaque hora, superbibendo vini cujuslibet haustum, incipiendo immediate post paroxysmum.

[2.] Si autem praescripti boli ventrem moverint, in haustu

ⁱ Cf. *Observ. Med.* iii. 2.

^k Cf. *ibid.* iv. 3.

^l Cf. *ibid.* v. 2.

^m Cf. *Sched. Monit. I.*

ⁿ Cf. *Observ. Med.* i. 5. 6 sq.; *Epist. Respons. I.*

^o Cf. *Observ. Med.* i. 5. 50 sq.

^p Cf. *form.* 50.

vini dentur guttae decem laudani liquidi singulis vel alternis vicibus, post assumptionem boli, ut opus fuerit.

DEFEBRIBUS INTERMITT.

Ad recidivam praecavendam (praecipue in Quartana,) repetatur processus praedictus singulis septimanis per tres alias vices.

Sin forma pilularum magis arrideat :—

[Form. 151.]^q ℞ Corticis Peruviani pulverati unciam unam,
cum sufficiente quantitate Syrupi Caryophyllorum ;
Fiant pilulae mediocris magnitudinis, quarum capiat sex quarta
quaque hora.

[Form. 152.]^r ℞ Corticis Peruviani pulverati uncias duas,
Vini Rhenani libras duas ;
Stent simul in infusione frigida, et coletur per manicam Hippocratis. Usus tempore capiantur unciae tres tertia vel quarta
quaque hora.

[4.]^s Sin ob vomitionem fere continuam corticem deglutire nequeat aeger, tum sexies vel octies spatio duarum horarum succi limonum recens expressi cochleare unum cum salis absinthii scrupulo uno assumat, dein laudani liquidi guttas sedecim cum aquae cinnamomi fortioris cochleari uno; ac brevi post, cessante vomitu, corticis usum aggregiatur.

[5.]^t In Intermittentibus Vernalibus nonnunquam emeticum tempestive propinatum (ut nempe ante paroxysmum negotio suo defungi possit,) foelicissime successit. Nonnunquam enema in diebus intermittentibus per triduum vel quadruduum injectum curationem absolvit.

Emetici vis,

et enematis.

Quae sequenti quoque modo tentari potest :—

[Form. 153.]^u ℞ [Radicis] Serpentinae Virginianae subtilissime pulveratae grana quindecim,
Vini Albi uncias tres ;

Methodus in gratiam pauperum.

Sumat duabus horis ante paroxysmum; et stragulis coopertus aeger sudet per tres vel quatuor horas: idem faciendo per duas alias vices ante paroxysmum.

[6.] Si ab ingeminatis paroxysmis summe debilis fuerit aeger,—

[Form. 154.]^x ℞ Conservae florum Borriginis,
[Conservae florum] Buglossi, ana unciam unam,
Conservae Anthos semiunciam,

^q Cf. form. 51.

^r Cf. *Epist. Respons. I.* § 27 sq.

^s Desunt §§ 4—7 in ed. '93, pro quibus *Altera methodus curandi Ter-*

tianas, deinde form. 153.

^t Cf. *Observ. Med. i.* 5. 17.

^u Cf. form. 57.

^x Cf. form. 14.

DEFEBRI-
BUS IN-
TERMITT.

Corticis Citrii conditi,
Nucis Moschatae conditae,
Theriacae Andromachi, ana drachmas tres,
Confectionis Alchermes drachmas duas;

Misce; fiat opiata: capiat ad quantitatem avellanae mane et vesperi, superbibendo cochlearia paucula alicujus Aquae Epidemicae simplicioris, saccharo edulcoratae, interdicto interim enematum usu.

Hydrops
superveni-
ens quo-
modo ex-
pugnandus.

[7.]^y Si sub morbi exitum occurrat hydrops, nondum tamen depulsa Febre, curatio non est instituenda remediis purgantibus, sed infusionibus radicis raphani rusticani, summitatum absinthii, centaurei minoris, baccarum juniperi, cinerum genistae, etc. in vino factis: exulante autem Febre, cathartice et aperientibus.

[8.] Pro infantibus Febre Intermittente laborantibus:—

[Form. 155.]^z ℞ Aquae Cerasorum Nigrorum,
Vini Rhenani, ana uncias duas,
Corticis Peruviani subtilissime pulverati drachmas tres,
Syrupi Caryophyllorum unciam unam;

Misce; fiat julapium; capiat cochleare unum alterumve, pro ratione aetatis, quarta quaque hora, donec paroxysmi non amplius discrucient; instillando alternis vicibus, si diarrhoea adfuerit, Laudani Liquidi guttam unam vel duas.

CAP. V.^a

De Febre Stationaria ab anno 1685 ad 1690.

Febris
symptomata.

CALOR^b et frigus se invicem excipiunt; artus pariter et caput dolent; pulsus interim fere sanus; nonnunquam tussis; dolor circa collum et fauces; exacerbatio Febris prope noctem; inquietudo; sitis; lingua vel humida, et ex omni parte pellicula alba et scabra vestita, vel sicca, fusci coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inallescens. A jugi in lecto decubitu coma et phrenesis; a calido regimine petechiae, maculae purpureae, eruptiones (quas vocant,) *miliares*, morbillis magis rubentes; pulsus inordinatus, tendinum subsultus, atque ita tandem mors. Sudores in initio symptomati divexant, qui, si ab arte provocentur, viscosi a capite erumpunt, et materiam morbificam in caput aut in artus transferunt.

^y Cf. *Observ. Med.* i. 5. 46 sq.
^z Cf. form. 52.

^a Cf. *Sched. Monit. I.*
^b Cf. *ibid.* § 5.

[2.]^c Mittatur sanguis ad uncias decem e brachio. Reiteretur venae-sectio, si modo respirationis difficultas, dolor capitis inter tussendum lancinans, et alia signa peripneumoniae nothae adsint: in hoc casu tam venae-sectio quam catharsis repetenda, donec aeger convalescit.

DE FEBRE
STATION.
ANNORUM
'85-'90.
CURATIO.

[3.] Vesperi applicetur epispasticum; et sequenti aurora potio lenitiva^d praescribatur, quae ad tertiam vicem alternis diebus repetatur; et hora somni post catharsin haustus pacificus propinetur:—

[Form. 156.]^e R̄ Aquae Paralyseos uncias tres,
Syrupi de Meconio unciam unam,
Succi Limonum recenter extracti cochlearia duo;
Misce; fiat haustus.

[4.]^f Aphthae et singultus, sponte sua post curationem Febris supervenientes, sponte evanescent. Si in longum tempus decurrant, facile fugantur corticis Peruviani uncia una cum syrupi papaveris rheados quantitate sufficiente in forma electuarii vel pilularum redacta, superbibendo haustum lactis deflorati. Remedium hoc certissime scopum attinget, si non frustrentur ejus vires ex jugi aegri in lecto decubitu.

Aphthae et
singultus
supervenientes
quomodo
curandi.

[5.] Diebus a purgatione liberis sequentia praescribantur:—

[Form. 157.]^g R̄ Conservae Lujulae,
[Conservae] Cynosbati, ana unciam unam,
Conservae Berberis semunciam,
Cremoris Tartari drachmam unam,
cum sufficiente quantitate Syrupi de Limonibus;
Fiat electuarius, de quo capiat ad magnitudinem nucis moschatae ter in die, superbibendo sequentis julapii cochlearia sex:—

[Form. 158.]^h R̄ Aquae Portulacae,
[Aquae] Lactucae,
[Aquae] Paralyseos, ana uncias tres,
Syrupi de Limonibus sesquiunciam,
Syrupi Violarum unciam unam;
Misce; fiat julapium.

vel,—

[Form. 159.]ⁱ R̄ Aquae fontanae libram unam,
Aquae Rosarum,

^c Cf. *ibid.* § 7 sq.

^d Cf. formm. 8, 24, &c.

^e Cf. form. 104.

^f Cf. *Sched. Monit. I.* § 10 sq.

^g Cf. form. 105.

^h Cf. formm. 22, 106.

ⁱ om. ed. '93; cf. form. 107.

DE FEBRE
STATION.
ANNORUM
'85-'90.

Succi Limonum,
Sacchari albissimi, ana uncias quatuor;
Coque lento igne, dum despumaverint: capiat uncias tres ad li-
bitum.

Praescribatur quoque sequens gargarisma :—

[Form. 160.]^k R Succi Pomorum Agrestium libram dimidiam,
Syrupi de Rubo Idaeo unciam unam;
Misce; fiat gargarisma.

In vomiti-
one quid
agendum;

[6.]^l Si Febris ita ventriculum infestet ut aeger potionem
retinere nequeat, pilulae cochiae majores ad scrupulos duos
exhibeantur. Tum etiam hypnoticum est concedendum; ver-
bi gratia, laudani Londinensis sesquigranum cum simili quan-
titate mastiches, vel laudani liquidi guttae octodecim in
aqua cinnamomi hordeatae uncia una.

[7.] Decoctum Album (paratum^m ex uncia una cornu cervi
usti in aquae communis libris tribus cocti, et postea saccharo
albissimo edulcoratum,) sit pro potu, ut et cerevisia tenuis pro
libitu.

[8.]ⁿ Post catharsin bis celebratam concedatur aegro pul-
lorum carnibus vesci, et post ultimam purgationem (modo
Febris aliquantulum deflagraverit,) vini Canarini cochlearia
tria vel quatuor mane et sero, ut et post prandium, per dies
aliquot propinentur.

quid in
phrenitide
et comate.

[9.] In phrenitide, ut et comate, nihil perinde confert
atque aegri caput radi, nullo admoto emplastro, sed pileolo
tantum.

[10.]^o Si (quod foeminis hystericis quandoque accidit,) post
venae-sectionem et purgationes hujusmodi iteratas, etiamnum
duret procurratque Febris, (modo signa peripneumoniae et
inflammationis circa partes vitales absint,) singulis noctibus
paregoricum et medicamenta hystERICA bis vel ter in die
injungantur.

CAP. VI. P

De Infantibus Febre Stationaria laborantibus.

CURATIO. HIRUDINES duae utrinque pone aures applicentur; dein
emplastrum epispasticum cervici admoveatur.

^k om. ed. '93; cf. form. 113.

^l Cf. *Sched. Monit. I.* § 24 sq.

^m paratum—edulcor.] om. ed. '93; cf.
Sched. Monit. I. § 13.

ⁿ Desunt § 8—10 in ed. '93; cf.
Sched. Monit. I. § 14 sq.

^o Cf. *ibid.* § 22.

^p Cf. *ibid.* §§ 32, 34.

Cerevisia, qua rhabarbarum fuerit infusum, purgetur^q. DE INFAN-

Si post catharsin Febris intermittere videatur, tum julapium^r cum cortice Peruviano (in capite de *Febre Intermittenti* [sup. c. 4.] pro infantibus descriptum,) exhibeatur.

TIBUS &c.

CAP. VII.^s*De Febre Scarlatina.*

AESTATE exeunte infantes praecipue infestat. Rigent et horrent sub initium, nec tamen admodum aegrotant; cutis universa maculis parvis rubris, crebrioribus, latioribus, et magis rubentibus quam in morbillis interstinguitur. Ad duos tresve dies persistunt, quo quidem tempore evanescent, et decedente subjecta cuticula, squammulis furfuraceis, ad instar farinae, cutis conspergitur. Morbi de-

scriptio.

[Form. 161.] ℞ Cornu Cervi Usti,
Pulveris e Chelis Cancerorum Compositi, ana semi-
drachmam,
Coccinellarum grana duo,
Sacchari crystallini drachmam unam;

CURATIO.

Misce; fiat pulvis subtilissimus, in duodecim chartulas dividendus, quarum unam capiat sexta quaque hora, superbibendo cochlearia duo vel tria sequentis julapii:—

[Form. 162.] ℞ Aquae Cerasorum Nigrorum,
Aquae Lactis Alexeteriae, ana uncias tres,
Syrupi de Succo Citriorum unciam unam;
Misce; fiat julapium.

Applicetur etiam epispasticum cervici, et qualibet nocte paregoricum ex syrupo de meconio propinetur, et postquam symptomata cessaverint, purgetur aeger.

CAP. VIII.^t*De Pleuritide.*

INTER ver et aestatem dominatur. A rigore et horrore orditur, quos statim comitantur calor, sitis, inquietudo, et caetera februm symptomata. Elapsis pauculis horis, aeger vehementi dolore punctorio in laterum alterutro circa costas Morbi de-

scriptio.

^q Cf. *Sched. Monit. I.* § 34.^r Cf. *formm.* 52, 155.^s Cf. *Observ. Med.* vi. 2.^t Cf. *ibid.* vi. 3.

DE PLEU-
RITIDE. corripitur, qui nunc versus omoplatas, nunc spinam, nunc anteriora pectoris, sese propagat. Tussi crebra excruciatu-
materia sputo rejecta in initio morbi pauca est et tenuis, et saepe sanguinis particulis intermista; progressu vero copiosior et magis concocta, sanguine etiam permixto. Febris pari passu incedit cum tussi, sputo sanguinis, dolore, et pro ratione liberioris expectorationis sensim imminuitur: nunc alvus est astricta, nunc soluta nimis: eductus e vena sanguis sevi liquati speciem prae se fert, ubi refrixerit.

CURATIO. [2.]^u Mittatur sanguis e brachio lateris affecti ad uncias decem.

[Form. 163.]^x ℞ Aquae Papaveris Rhoeados uncias quatuor,
Salis Prunellae drachmam unam,
Syrupi Violarum unciam unam;
Misce; fiat haustus, sumendus statim a prima venae-sectione.

[Form. 164.]^y ℞ Amygdalas Dulces excorticatas quinque,
Seminum Melonum,
[Seminum] Peponum, ana semiunciam,
Seminum Papaveris Albi drachmas tres,
Aquae Hordei sesquilibram,
Aquae Rosarum drachmas duas,
cum sufficiente quantitate Sacchari Candi;
Fiat secundum artem emulsio; capiat uncias quatuor quarta quaque hora.

[Form. 165.]^z ℞ Decocti Pectoralis libras duas,
Syrupi Violarum,
[Syrupi] Capillorum Veneris, ana sesquiunciam;
Misce; fiat apozema; capiat libram dimidiam ter in die.

[Form. 166.]^a ℞ Olei Amygdalarum Dulcium uncias duas,
Syrupi Violarum,
[Syrupi] Capillorum Veneris, ana unciam unam,
Sacchari Candi quantitatem sufficientem;
Misce; fiat eclegma, de quo saepe lambat.

Oleum amygdalarum dulcium per se, vel oleum seminum lini recenter extractum, exhiberi potest.

[Form. 167.]^b ℞ Olei Amygdalarum Dulcium,
[Olei] Liliorum,
Unguenti Dialthaeae, ana unciam unam;
Misce; fiat linimentum, quo inungatur latus affectum mane et sero, superimponendo folium brassicae.

^u Cf. *ibid.* vi. 3. 6 sq.

^x Cf. form. 33.

^y Cf. formm. 34, 62, 233.

^z Cf. formm. 27, 35, 177, 249.

^a Cf. formm. 28, 36, 178.

^b Cf. formm. 37, 250.

[3.] Repetatur venae-sectio ad tres alias vices ad eandem DE PLEU-
RITIDE. quantitatem quatuor diebus continuis, ubi dolor et respirandi difficultas suadent.

CAP. IX.^c*De Peripneumonia Notha.*

INGRUENTE hyeme, et saepe sub ejus exitum, emergit. In- Morbi de-
scriptio. sultu primo nunc incalescit, nunc friget aeger; ex motu quolibet vertiginosus est; rubent et inflammantur genae oculique; tussit, et inter tussendum dolor capitis lancinans premit; potulenta vomitu rejicit; urina turbida est, et intense rubet; sanguis pleuriticorum aemulus; anhelus crebro et celeriter spiritum ducit, dolente thorace. Ab asthmate sicco plane distinguitur, quod in isto nusquam comparent febris indicia, in hac manifesto se produnt, licet minora longe et magis obscura quam in Peripneumonia vera.

[2.] Mittatur sanguis e brachio dextro ad uncias decem. CURATIO. Die sequenti aeger hanc potionem sumat:—

[*Form.* 168.]^d ℞ Cassiae Extractae unciam unam,
 [Radicis] Glycyrrhizae drachmas duas,
 Ficus pingues quatuor,
 Foliorum Sennae drachmas duas cum semisse,
 Agarici Trochiscati drachmam unam;
 Coque sufficiente quantitate aquae ad uncias quatuor; in colatura dissolve
 Mannae unciam unam,
 Syrupi Rosarum Solutivi semiunciam;
 [Misce; fiat potio.]

Si vero potionem assumere nequeat, capiat pilularum cochiarum majorum scrupulos duos hora quarta matutina.

Sequenti die celebretur iterum venae-sectio ad eandem quantitatem; ac postero die repetatur catharsis, quae porro repetenda est alternis diebus, vel post majora intervalla, pro ratione virium: atque insuper, si symptomata non cessaverint, extrahatur iterum sanguis semel adhuc, bis, vel saepius, diebus aliquot interjectis, prout res postulaverit; sed ut plurimum venae-sectio bis celebrata sufficiet. Interim, dum haec fiunt, praesertim in diebus a purgatione vacuis, utatur decocto

^c Cf. *Observ. Med.* vi. 4.^d Cf. *form.* 39.

DE PERI-pectorali, eclegmate, et oleo amygdalarum dulcium, in *Pleuri-*
 PNEUMON. *tide* [sup. c. 8.] descriptis.
 NOTHA.

CAP. X.^e*De Rheumatismo.*

Morbi de-
 scriptio.

RIGOREM et horrorem, et caetera febrrium symptomata, patiuntur; elapso die uno alterove (est et ubi citius,) dolor adest atrox, nunc in hoc, nunc in illo artu, in carpis, humeris, et genubus praesertim, vicissim hos relinquens et illos occupans, rubore et tumore in parte quam postremum affecit adhuc residuis; febris sensim evanescit, manente dolore, quin et nonnunquam immanius saeviente. In Lumbagine Rheumatica immanis dolor adest, circa lumborum regionem fixus, nephritin mentiens, nisi quod aeger non vomituriat; qui procumbere nequit, sed vel e lecto exilit, vel super eodem erectus sedet, corpore perpetua agitatione nunc versus anteriora, nunc posteriora inclinato: sanguis pleuriticorum similis.

CURATIO.

[2.] Mittatur sanguis e brachio lateris affecti ad uncias decem.

[Form. 169.]^f ℞ Aquae Nymphaeae,
 [Aquae] Portulacae,
 [Aquae] Lactucae, ana uncias quatuor,
 Syrupi de Limonibus sesquiunciam,
 Syrupi Violaecae unciam unam;

Misce; fiat julapium, de quo bibat ad libitum.

[3.] Praescribenda emulsio quatuor seminum frigidorum majorum. Cataplasma e mica panis albissimi et lacte croco tincto applicetur parti dolenti.

[4.] Die sequenti eadem sanguinis quantitas detrahatur; atque iterum, die uno vel altero interjecto, reiteretur; atque porro quater vel pluries, si opus fuerit; hoc observando, ut post secundam venae-sectionem majora sint intervalla inter singulas sanguinis missiones.

[5.] Diebus a phlebotomia vacuis enema e lacte saccharato subinde injiciatur, vel sequens:—

[Form. 170.]^g ℞ Decocti Communis pro Clystere libram unam,
 Syrupi Violarum,
 Sacchari culinaris, ana uncias duas;

Misce; fiat enema.

^e Cf. *Observ. Med.* vi. 5; *Epist. Respons.* I. §§ 59, 60.

^f Cf. formm. 40, 102.
^g Cf. formm. 3, 145.

[6.] Si imbecillitas aegri repetitionem phlebotomiae non ferat, tum post secundam vel tertiam venae-sectionem curatio hac methodo tentanda:—

[7.] Capiat alternis diebus Potionem Purgativam Communem donec convaluerit, et iisdem noctibus paregoricum ex syrupo de meconio.

[8.] Sin his remediis non cedat, et aeger ob imbecillitatem evacuationes qualescunque ferre nequeat, aggrediatur usum electuarii et aquae antiscorbuticae^h in *Scorbuto* descriptae, quae etiam remedia locum habent in Rheumatismo Scorbutico.

[9.]ⁱ In juvenibus, atque iis qui temperate vixerunt, vino non plus aequo dediti, Rheumatismus diaeta simplici, admodum refrigerante, et mediocriter nutriente, aequè feliciter ac repetitis venae-sectionibus (quas minus ferre queant,) profligari potest. Exempli gratia:—

[10.] Solo lactis sero ad dies quatuor vescatur aeger; postea praeter serum pane similagineo, semel in die, loco prandii, donec penitus convalescat; nisi quod postremis diebus iterum panem in coenam indulgere liceat. Symptomatis cessantibus, carnes pullorum elixorum caeteraque eupepta concedantur; tertio autem quoque die, solo lactis sero victitet, donec tandem pancreaticè valeat.

CAP. XI.^k

De Febre Erysipelatosa.

NULLA non corporis pars, praesertim facies, tumet, dolet, et summe rubet; pustulae densae, parvae, in vesiculas subinde facessunt, quae per frontem caputque serpunt; oculi tumore obruti; rigor et horror, atque reliqua febris indicia, adsunt. In alia hujus morbi specie, liquorum attenuantium potationi superveniente, febricula adest, pustulae urticarum puncturas referentes, nonnunquam in vesiculas sublatae, mox recedentes, tuberculorum more sub cute se condentes, maxime pruriunt, et scalpendo rursus apparent. Est et alia^l eruptionis species, pectus ut plurimum obsidens; macula nimirum lata, cuti vix supereminens, porriginosa, cum squammulis flavis; qua vigente, aeger bene se habet, eadem evanescente leviter

^h Cf. formm. 41, 42.

ⁱ Cf. *Epist. Respons. I.* §§ 59, 60.

^k Cf. *Observ. Med.* vi. 6.

^l Cf. *ibid.* vi. 6. 8.

DE FEBRE
ERYSIPEL. aegrotat; urina turbida et flava. Iisdem remediis, quibus pruritus ferinus^m, cedit; vino utatur aeger et carnibus eupeptis.

CURATIO. [2.] Mittatur sanguis e brachio ad uncias novem vel decem. Die sequenti sumat Potionem Communem Purgativam.

[Form. 171.]ⁿ ℞ Radicis Althaeae,
[Radicis] Liliorum, ana unciam unam,
Foliorum Malvae,
[Foliorum] Sambuci,
[Foliorum] Verbasci,
Florum Chamaemeli,
[Florum] Meliloti,
Summitatum Hyperici,
[Summitatum] Centaurii Minoris, ana manipulum unum,
Seminum Lini,
[Seminum] Foenugraeci, ana semiunciam;
Coque sufficiente quantitate aquae ad libras tres: coletur liquor, et tempore usus adde singulis libris decocti
Spiritus Vini uncias duas.
Stuphae e panno laneo huic decocto immersae ac expressae, calide admoveantur bis in die, et pars affecta post fotum sequenti mixtura illinatur:—

[Form. 172.]ⁿ ℞ Spiritus Vini libram dimidiam,
Theriaceae Andromachi uncias duas,
Pulveris Piperis longi,
[Pulveris] Caryophyllorum, ana drachmas duas;
Fiat mixtura, qua charta emporctica madefacta parti affectae circumvolvatur.

Si primae venae-sectioni non cedat morbus, tum repetatur, et nondum cessante, ad duas alias vices celebretur, interposito semper die uno.

Diebus a venae-sectione liberis enema e lacte cum syrupo violarum, emulsio refrigerans, et julapium refrigerans, sunt praescribenda.

CAP. XII.º

De Pruritu Ferino, et inveteratis Cutis Eruptionibus, quae Venae-sectioni et Catharsi non cedunt.

CURATIO. [Form. 173.]^p ℞ Theriaceae Andromachi semidrachman,
Electuarii de Ovo scrupulum unum,

^m Cf. inf. c. 12.

ⁿ Cf. formm. 43, 44.

^o Cf. *Observ. Med.* vi. 6. 6.

^p Cf. form. 45.

Radicis Serpentariae Virginianae subtilissime pulver- DE PRU-
atae grana quindecim, RITU FE-
Lapidis Bezoardici Orientalis grana quinque, RINO, &c.
cum sufficiente quantitate Syrupi e Conditura Citriorum;

Fiat bolus, hora somni sumendus per dies unum et viginti, super-
bibendo cochlearia sex sequentis julapii:—

[Form. 174.]^q ℞ Aquae Cardui Benedicti uncias sex,
Aquae Epidemicae,
[Aquae] Theriacalis Stillatitiae, ana uncias duas,
Syrupi Caryophyllorum unciam unam;
Misce; fiat julapium.

Singulis matutinis capiat liquoris possetici libram dimidiam
calide, et sudet horae unius spatio. His finitis, si pustulae
adhuc non evanuerint, sequenti linimento partes affectae
inungantur:—

[Form. 175.]^r ℞ Unguenti ex Oxylapatho uncias duas,
Unguenti Pomati unciam unam,
Florum Sulphuris drachmas tres,
Olei Rhodii guttas decem;
Fiat linimentum.

Veruntamen medicamenta praescripta haud usurpentur, nisi
venae-sectione et catharsi rite praemissis.

CAP. XIII.^s

De Angina.

ANGINA inter ver et aestatem ut plurimum aggreditur. Morbi de-
Sequuntur febris insultum dolor et faucium inflammatio; scriptio.
unde a tumore uvulae, tonsillarum, et laryngis, nec deglutire
queat aeger, nec spiritum ducere.

Mittatur sanguis e brachio copiose. Tangantur partes in- CURATIO.
flammatae melle rosaceo, spiritu vitrioli, vel spiritu sulphuris
ad summum acorem permixto, vel spiritu vitrioli solo. Mox
gargarisma sequens usurpetur, non vulgari modo, sed ita ut
sine ulla agitatione in ore contineatur donec incalescat, dein
expuatur, et repetatur subinde:—

^q Cf. form. 46.

^r Cf. form. 47.

^s Cf. *Observ. Med.* vi. 7.

DE
ANGINA.

[Form. 176.]^t R Aquae Plantaginis,
[Aquae] Rosarum Rubrarum,
[Aquae] Spermatis Ranarum, ana uncias quattuor,
Albumen Ovorum in aquam agitando redactum trium,
Sacchari crystallini drachmas tres;
Misce; fiat gargarisma.

Emulsio refrigerans^u, in *Pleuritide* [sup. c. 8.] descripta, indies sumatur.

Sequenti mane, nisi febris et dolor inter deglutendum remiserint, venae-sectio repetatur, catharsi in diem posterum rejecta; alias catharticum lenitivum exhibeatur.

Manente adhuc affectu, (quod oppido rarum,) repetatur adhuc venae-sectio, et catharsis; epispasticum amplum ac forte applicetur cervici post primam venae-sectionem.

Omni mane, nisi diebus purgationi datis, enema refrigerans et emolliens injiciatur; diaeta tenui utatur aeger, et lecto per horas aliquot quotidie absistat.

Observanda in Febribus Intercurrentibus, ut et in Stationaria.

In his omnibus Febribus quas *Intercurrentes* appello, ut etiam in illa quae *Stationaria* est, caute observandum, quod aeger a lecto abstineat magnam diei partem, ut jusculis hordeaceis, avenaceis, ac id genus aliis, victitet, et cerevisiam tenuem lupulatum et hydrogalam pro potu ordinario bibat.

CAP. XIV.^x

De Morbillis.

Morbi descriptio.

INFANTES plerumque impetunt. Primo die rigent horrentque, calent et frigent alternatim. Secundo, consummatam febrim accersunt; aegritudo vehemens, sitis, inappetentia, lingua alba, (non vero sicca,) tussicula, capitis et oculorum gravedo, et somnolentia perpetua, acriter premunt; humor e naribus et oculis jugiter stillat, quae lachrymae certissimum Morbillorum signum. Huc accedunt sternutatio, tumor palpebrarum paulo ante eruptionem, vomitus, diarrhoea cum dejectionibus colore viridi, in dentientibus praesertim. Symptomata ingravescent ad quartum usque diem, quo quidem die (nonnunquam quinto,) in fronte et facie maculae parvae rubrae, pulicum morsibus persimiles, prodeunt; quae numero

^t Cf. form. 48.

^u Cf. formm. 34, 164.

^x Cf. *Observ. Med.* iv. 5.

et magnitudine auctae racematim coalescunt, et faciem maculis rubris majusculis interstinguunt. Hae maculae e parvulis papulis supra cutim paululum elevatis conflantur, quarum protuberantia digito levi, vix oculorum acie, deprehendi possit.

DE MOR-
BILLIS.

[2.] A facie, quam primo solum occupant, ad pectus ventremque, crura deinde tibiasque, propagantur maculae; in his autem partibus latae et rubrae, superficiem cutis non superantes, conspiciuntur. Eruptione Morbillorum non perinde deliniuntur symptomata, ac in variolis: vomitus post eruptionem nullus; sed tussicula et febris cum spirandi difficultate intenduntur, in oculos defluxio, somnolentia et inappetentia perseverant. Die sexto aut circiter, frons et facies asperescunt, emorientibus pustulis ruptaque cuticula; in reliquo corpore maculae latissimae sunt, et maxime rubescunt. Octavo circiter die, in facie evanescent, et vix in reliquo corpore permanent. Nono, nullae prorsus sunt; per faciem vero et artus, quandoque et totum corpus, in farinam quandam et squammulas facessunt; et tunc temporis febris, spirandi difficultas, et tussicula augentur. In adultis a calido regimine livescunt primo, mox nigrescunt exanthemata.

[Form. 177.]^r ℞ Decocti Pectoralis sesquilibram,
Syrupi Violacei,
[Syrupi] Capillorum Veneris, ana sesquiunciam;
Misce; fiat apozema: capiat uncias tres vel quatuor ter vel quater in die.

CURATIO.

[Form. 178.]^z ℞ Olei Amygdalarum Dulcium uncias duas,
Syrupi Violarum,
[Syrupi] Capillorum Veneris, ana unciam unam,
Sacchari Candi albissimi quantitatem sufficientem;
Misce; fiat eclegma, de quo saepius lambat, praecipue quando tussis urget.

[Form. 179.]^a ℞ Aquae Cerasorum Nigrorum uncias tres,
Syrupi de Meconio unciam unam;
Misce; fiat haustus, singulis noctibus sumendus, a primo morbi insultu, usque dum convaluerit aeger; dosin augendo vel imminuendo pro ratione aetatis.

[3.] Aeger se contineat in lecto per biduum, post primam eruptionem.

^r Cf. formm. 27, 35, 165, 250.   ^z Cf. formm. 28, 36, 166.   ^a Cf. form. 29.

DE MOR-
BILLIS.

Si febris,
dyspnoea,
&c., super-
venerint,
quid agen-
dum.

[4.] Si post Morbillorum discessum febris, respirandi difficultas, et alia symptomata peripneumoniam mentientia supervenerint, sanguis liberaliter extrahendus e brachio, semel, bis, vel ter, prout opus fuerit, convenienti spatio interposito inter singulas venae-sectiones; atque etiam continentur decoctum pectorale supra descriptum, ut et lohoch, vel oleum amygdalarum dulcium per se. Circa diem duodecimum ab invasione cathartico lenienti purgetur.

[5.] Diarrhoea, quae Morbillos excipit, venae-sectione sanatur.

CAP. XV.^b

De Variolis.

Variolarum
Distinctarum
symptomata
et
historia.

DISTINCTAE^c sunt, vel Confluentes: et in Distinctis invadunt rigor et horror, calor intensus, capitis et dorsi dolor vehementis, vomituritio, in adultis ingens in sudores propensio, (et hinc minime confluxuras esse licet conjicere,) dolor sub scrobiculo cordis, si manu prematur, stupor et somnolentia, nonnunquam et insultus epileptici, in infantibus praesertim; quibus si, dentitione peracta, corripiantur, in procinctu esse Variolas possis praedicere, ita ut, si forte insultum epilepticum sub vesperam patiantur, sequenti aurora in conspectum se daturae sint Variolae, mites ut plurimum et rarissime Confluentes. [2.] Quarto inclusive ab invasione die (nonnunquam serius, raro tamen ante illum,) erumpunt; quo tempore vel minuuntur symptomata, vel prorsus evanescent. In eruptione autem subrubrae primo pustulae, tenuissimarum acicularum puncta aequantes, sparsim se produnt per faciem, collum, pectus, et corpus universum; tunc in faucibus dolor, qui cum pustulis surgentibus augetur. [3.] Circiter octavam a primo insultu diem intervalla pustularum, prius alba, rubere jam incipiunt, in tumorem attolli, et dolore tensivo affici; extenduntur palpebrae, et, ut vesica inflata, oculos claudunt. Proximae a facie intumescent manus, digitique distenduntur; pustulae faciei, antea laeves et rubrae, jam asperae (primum maturationis indicium,) et subalbidae apparent; succum insuper luteum, colore a favo non abludentem, evomunt. Faciei

^b Cf. *Observ. Med.* iii. 2; *Dissert. Epist.* § 3 sq.; *Sched. Monit.* II.

^c *Distinctae* &c.] Cf. *Observ. Med.* iii. 2. 2 sq.

et manuum inflammatio jam summa in pustularum interstitiis colorem exhibet floridum, et rosarum Damascenarum aemulum; quem quidem colorem, quo mitiores sunt Variolae, eo magis tum pustulae, tum cutis interjecta, ad amissim exprimunt. Quae faciem occupant pustulae, asperiores quotidie ac magis flavae pro maturationis ratione; quae manus et reliquum corpus, minus asperae albaeque magis conspiciuntur indies. [4.] Die undecimo faciei tumor et inflammatio recedunt, pustulae maturae et justam magnitudinem (videlicet pisi grandiusculi,) adeptae exarescunt deciduntque; decimo quarto vel quinto pereunt funditus. Manuum autem pustulae pertinaciores, albae adhuc et recentes, die uno aut altero moras trahunt, et tandem dirumpuntur: caeterae autem, faciei nimirum et corporis, desquamantur, et in facie squammulis hisce furfuraceis succedunt foveae. [5.] Per totum morbi decursum alvus vel prorsus constipatur vel rarissime dejicit. Maxima^d eorum pars qui ex hoc morbo pereunt, octavo die in Discretis, undecimo autem in Confluentibus, intereunt: quippe cum in Discreto hoc genere promoventur sudores tum cardiacis, tum regimine calidiore, praedicto die facies, quae turgida et per interstitia pustulis interjecta inflammari debuerat, e contra flaccida reperitur et albescens, pustulis nihilominus rubentibus et elevatis, etiam post aegri mortem: sudor, qui huc usque manaverat, derepente evanescit; aeger interim phrenitide corripitur, anxietate, jactatione, aegritudine vehementibus; urinam parce reddit ac frequenter; et tandem paucissimarum horarum spatio ad plures migrat.

[6.]^e In Confluentibus eadem symptomata, sed atrociora; febris scilicet, anxietas, aegritudo, vomitum, etc., immanius saeviunt, licet non ita prompte ac in Discretis in sudores dissolvitur aeger. Diarrhoea nonnunquam eruptionem praecedit, et ad diem unum aut alterum post illam protrahitur; quod in Discretis vix contingit. Tertio die aut citius, raro tardius, erumpunt; et quo citius, eo magis confluunt. Quandoque ad quartum vel quintum diem differtur eruptio ob atrox aliquod symptoma; verbi gratia, acutissimum dolorem in lumbis, nephritici aemulum, in latere pleuriticum, in artubus rheumaticum, in ventriculo cum ingenti aegritudine et vomitu.

Confluentium symptomata et historia.

^d Maxima &c.] Cf. *ibid.* iii. 2. 20.

^e Cf. *ibid.* iii. 2. 6 sq.

DE
VARIOLIS.

Non, perinde ac in Discretis, mox ab eruptione remittunt symptomata, sed et febris et alia ad multos etiam dies post eruptionem pustularum aegrum discruciant: nunc erysipelatis ritu, nunc morbillorum, erumpunt; eruptionis licet tempore plane distinguantur. Crescente morbo, non in molem aliquam spectabilem attolluntur; sed in facie sibi invicem implicitae, tanquam vesicula rubra, vultum omnem contegunt, quem maturius elevant quam Discretae; postmodum, ad instar pelliculae albae vultui agglutinatae, cutis superficiem non admodum superant. [7.] Praeterlapso die octavo, pellicula alba quotidie paulatim magis exasperatur, colore fusco; intensus magis est dolor cutis, donec tandem in truculentiori morbo non nisi post diem vicesimum latioribus laminis desquamatur. Hoc interim observatu dignum, quod, quanto pustulae maturescentes propius ad colorem subfuscum vergunt, eo deteriores lentius abscedunt; quo magis autem flavescunt, eo minus conflexerint, et ocyus se proripiunt. [8.] Ubi primum deciderit pellicula, nulla scabritie vultus afficitur; at vero mox illam excipiunt squammulae furfuraceae, indolis perquam corrosivae, quae foveas relinquunt patientiores, et saepe cicatrices. Quandoque humeri et dorsum cuticula denudantur. Morbi periculum a pustularum frequentia et numero in facie sola aestimandum. Pustulae manuum et pedum majores, et quo altius ab extremitate artuum ascenderis, eo sensim minores et contractiores extant. [9.] In adultis salivatio, in infantibus diarrhoea, (licet non ita certo,) Confluentium comes. Ptyalismus nunc cum eruptione se prodit, nunc biduo triduo praeterito materiam primo tenuem, die undecimo viscidiorum aegerrime excreat. Siticulosus est aeger, voce rauca, somnolentia et stupore ingentibus corripitur, inter bibendum subinde tussit, et potus per nares revertitur. Tunc cessat ut plurimum salivatio, cui nisi faciei intumescencia (quae, licet hoc ipso die pro morbigenio aliquantispermitti debeat, non tamen nisi post diem unum alterumve omnino recedere,) et manuum jam insigniter incipiens et diutius perdurans suppetias tulerint, aegro protinus moriendum est. Diarrhoea non ita mature infantes occupat, ac ptyalismus adultos. [10.] In utraque Variolarum specie febris ab insultu ad eruptionem dominatur; inde dat inducias ad pustularum maturationem; qua peracta, desinit.

Morbi periculum unde aestimandum.

In adultis salivatio, in infantibus diarrhoea, Confluentium comes.

Superveniunt^f a malo regimine symptomata anomala; qualia sunt pustularum flacciditas et subsidentia, phrenitis, coma, maculae purpureae pustulis interspersae, et in earum summitate maculae nigrae exiguae in medio subsidentes, sanguinis mictus et sputum sub initio morbi, urinae suppressio.

DE
VARIOLIS.
Regiminis
calidioris
noxae.

[11.]^g Separationis tempus cum febrili ebullitione tribus vel quatuor primis diebus transigitur; expulsio per reliquum morbi tempus, mediantibus parvis abscessibus, in carne perficitur.

Tempora
separatio-
nis et ex-
pulsionis.

[12.]^h Dies in quo maxime periclitatur aeger in Confluentibus, in minime crudo et maxime vulgari genere, a primo morbi insultu est undecimus, in crudiore adhuc decimus quartus, et in crudissimo decimus septimus; nonnunquam tamen (sed rarius,) non ante diem vicesimum primum moritur aeger. Quinimo, per spatium illud omne quod inter dies undecimum et decimum septimum interjacet, appetente vespera, molestissimo inquietudinis paroxysmo quotidie vexatur aeger.

Qui sint
dies maxi-
me pericu-
losi in Con-
fluentibus.

[13.]ⁱ Mittatur sanguis quovis ex tribus primis diebus ab invasione ad uncias novem vel decem, et postea vomitorium exhibeatur ad unciam unam vel sesquiunciam infusionis croci metallorum.

CURATIO.

[14.] His primis diebus diluatur sanguis frequenti potatione cerevisiae tenuis lupulatae, cui^k vitrioli spiritus immisceatur usque ad plenam pustularum eruptionem.

[15.] Cum Variolae omnes eruperint, (quod ut plurimum est sexto die post invasionem,) vesperi propinetur syrupi de meconio uncia una; quae repetatur dehinc singulis noctibus ad diem decimum post invasionem. Ea nocte, si Variolae e Confluentium genere fuerint, augeatur dosis ad sesquiunciam; quae dein repetatur ad unciam unam mane, et ad sesquiunciam sero, singulis noctibus, donec aeger convalescerit.

De medi-
camentis
paregori-
cis.

[16.] Si syrupus de meconio minus congruat, substitui possit laudanum liquidum; videlicet guttae octodecim^l pro uncia una syrupi, et guttae viginti quinque pro sesquiuncia. Hoc interim observandum, quod, si paregoricum, bis in die exhi-

^f *Superveniunt &c.*] Cf. *ibid.* iii. 2.

ⁱ Cf. *Dissert. Epist.* § 30 &c.

^k *cui—eruptionem*] om. ed. '93.

^l *octod.*] Immo *sedecim*; cf. *Dissert. Epist.* § 39.

^g Cf. *ibid.* iii. 2. 31.

^h Deest § 12 in ed. '93; cf. *Sched. Monit. II.* § 4.

DE
VARIOLIS.

bitum, orgasmum compescere non valeat, (quod in Variolis insigniter Confluentibus sub finem earum saepe accidit,) tum octava quaque hora exhibendum, vel saepius, si opus fuerit.

[17.] At si Variolae Interstinctae fuerint, satis erit ut solummodo singulis noctibus post plenam eruptionem exhibeatur paregoricum, atque etiam in minori dosi.

[18.] Qualiscunque autem generis Variolae fuerint, atque etiam qualicunque morbi tempore, si phrenitis acciderit, omnino oportet ut inordinato spirituum motui fraenum injiciatur; ac proinde, si prior paregorici dosis metam non attingat, alia atque alia assumatur, donec tumultus penitus compescatur; interposito inter singulas doses spatio aliquo, ut pernoscere valeamus, utrum dosi ultima id quod quaerimus praestiterit, antequam nova ingeratur.

[19.]^m Si omnimoda urinae suppressio acciderit, aeger e lecto eximatur, et aliquantulum obambulet.

[20.]ⁿ Si saliva ob calorem sit adeo viscida ut expectorari non possit, tum gargarisma cum syringa saepe in fauces injiciatur. Componatur e cerevisia tenui, vel aqua hordei, cum melle rosarum. Vel sequens usurpari poterit:—

[Form. 180.]^o R Corticis Ulmi drachmas sex,
Radici Glycyrrhizae semiunciam,
Passulas enucleatas viginti,
Rosarum Rubrarum pugillos duos;

Coque sufficiente quantitate aquae ad sesquilibram; in colatura dissolve

Oxymellis simplicis,
Mellis Rosarum, ana uncias duas;

Misce; fiat gargarisma.

[21.]^p Si epispastico opus fuerit, amplum satis et acre nuchae applicetur nocte ista quae magnam morbi crisis praecedat: mox ab assumpto paregorico plantis quoque pedum applicari potest allium, a die octavo usque ad morbi finem, singulis diebus renovandum.

[22.]^q Si infans, de symptomatis dentitionem comitantibus jam securus, derepente spasmo corripitur, hic cogitandum est, convulsionem istam fortassis a Naturae conatu, quae Variolas, scarlatinam febrem, aut morbillos, in corporis ha-

Infantes
spasmo
correpti ut
tractandi.

^m Cf. *Observ. Med.* iii. 2. 64.

ⁿ Cf. *ibid.* iii. 2. 61.

^o Cf. form. 21.

^p Desunt §§ 21, 22 in ed. '93; cf. *Dissert. Epist.* § 43 sq.

^q Cf. *ibid.* § 28.

bitum protrudere satagit, pendere. Applicetur itaque emplastrum epispasticum nuchae, lecto quamprimum committatur aeger; exhibeatur insuper cardiacum, cui paregorici pauxillum est admiscendum, puero nempe trienni laudani liquidi guttae quinque in aquae epidemicae cochleari uno.

DE
VARIOLIS.

[23.] Si die undecimo, vel alio quovis post eum, febris secundaria cum inquietudine, jactatione, et caeteris id genus symptomatis, usque adeo efferatur, ut paregoricis utcunque repetitis sufflaminari nequeat, et mors quasi immineat; tum sanguis ad satis magnam quantitatem illico detrahatur, nempe ad uncias duodecim, vel circiter, atque porro repeti possit semel vel bis in sequentibus diebus, si symptomatum dictorum ratio idem postularit; at non alias. Catharsis etiam blanda die decimo tertio (non antea,) vel quovis alio die eum insequente (modo venae-sectio praecesserit,) institui possit, nempe ex electuarii lenitivi uncia una dissoluta in aquae cichorii vel lactis alexeteriae unciis quatuor. Veruntamen nec venae-sectio, nec catharsis, impediunt, quo minus paregorica in usum veniant; quae (haud obstantibus iis,) tam quoad largam dosin quam repetitam exhiberi debent, si opus adhuc fuerit: nam ad haec in hoc morbo semper confugiendum.

[24.] Quando pustulae perfecte exaruerint, inungatur facies linimento ex aequalibus partibus olei amygdalarum dulcium et pomati per biduum; at non ultra.

[25.] Die vicesimo primo post invasionem mittatur sanguis e brachio; et sequenti die catharsis celebranda, quae porro alternis diebus, ad tres alias vices, repetatur.

[26.] Quoad regimen, a lecto abstineat ad sextum diem post invasionem, in quo postea se contineat usque ad decimum septimum, non aliis stragulis tectus quam quibus sanus uti solebat.

Regimen
quale con-
veniat.

[27.]^r Jusculis avenaceis, hordeaceis, pomis coctis, et cerevisia tenui, victitet; et post undecimum diem vini Hispanici cochlearia quatuor vel quinque bis in die exhibeantur, si aeger voluerit.

[28.]^s Si crurum tumor non evacuationibus praescriptis cedat, tum fotu foliorum malvae, verbasci, sambuci, lauri, cum floribus chamaemeli et meliloti, in lacte coctorum facile fugatur.

Crurum
tumor quo-
modo fu-
gandus.

^r Cf. *ibid.* § 45.

^s Cf. *Observ. Med.* iii. 2. 67.

DE VARIOLIS. [29.] Si primis morbi diebus aeger haemoptoë laboret, vel urinam reddat sanguineam, tum pulvis et tinctura, quae in capite *De Haemoptoë* [inf. c. 48.] praescribuntur, sexta quaque hora (donec symptomata ista prorsus cessaverint,) diligenter exhibeantur: quo etiam casu paregorica liberali manu propinanda.

CAP. XVI.[†]*De Chorea Sancti Viti.*

Morbi descriptio.

CONVULSIONIS species quaedam est; pueros puellasve a decimo aetatis anno ad pubertatem invadit: prodit se claudicatione, vel instabilitate, alterutrius cruris, quod aeger post se trahit fatuorum more; manum ejusdem lateris, vel pectori vel alii alicui parti applicitam, nequit continere in eodem situ horae momento, sed in alium situm et locum convulsione distorquetur, quicquid aeger contra nitatur. Antequam poculum ad os possit adducere, mille gesticulationes (circulatorum instar,) exhibebit; non enim recta linea ori admovet, sed, deducta a spasmo manu, huc illuc aliquandiu versat, donec tandem, forte fortuna labris propius apponens, liquorem repente in os injicit, et avidè haurit, dedita tanquam opera ut spectantibus risum moveret.

CURATIO. [2.] Sanguis ad uncias octo, plus minus pro aetate, ex brachio educatur.

[3.] Die sequenti dimidia pars vel quiddam amplius (pro ratione aetatis,) Potionis Communis hauriatur; et vesperi haustus sequens propinetur:—

[Form. 181.]^u R̄ Aquae Cerasorum Nigrorum unciam unam,
 Aquae Epilepticae Langii drachmas tres,
 Theriacae Andromachi scrupulum unum,
 Laudani Liquidi guttas octo;

Fiat haustus.

Potio cathartica ad tres vices alternis diebus repetatur, et haustus paregoricus iisdem noctibus.

[4.] Postea sanguis iterum extrahatur; et ad catharsin, uti prius, aeger revertatur: et sic sanguis mittatur, et alvus subducatur, ad tertiam quartamve vicem; spatio tamen inter alternas evacuationes observato, ut nihil periculi aegro immineat.

[†] Cf. *Sched. Monit. I.* § 18 sq.

^u Cf. form. 108.

[5.] Diebus a purgatione vacuis sequentia praescribantur:—

DE
CHOREA
S. VITI.

[Form. 182.]* R̄ Conservae Absinthii Romani,
[Conservae] Flavedinis Aurantium, ana unciam unam,
Conservae Anthos semiunciam,
Theriaca Andromachi veteris,
Nucis Moschatae conditae, ana drachmas tres,
Zinziberis conditi drachmam unam,
Syrupi de Succo Citriorum quantitatem sufficientem;
Fiat electuarium, de quo capiat ad magnitudinem nucis moschatae mane et hora quinta pomeridiana, superbibendo vini sequentis cochlearia quinque:—

[Form. 183.]* R̄ Radicis Paeoniae,
[Radicis] Enulae Campanae,
[Radicis] Imperatoriae,
[Radicis] Angelicae, ana unciam unam,
Foliorum Rutae,
[Foliorum] Salviae,
[Foliorum] Betonicae,
[Foliorum] Chamaedryos,
[Foliorum] Marrubii Albi,
Summitatum Centaurii Minoris, ana manipulum unum,
Baccarum Juniperi drachmas sex,
Cortices duorum Aurantium;
Incidantur, et infundantur frigide in Vini Canarini libras sex; coletur tantummodo usus tempore.

[Form. 184.]* R̄ Aquae Rutae uncias quatuor,
Aquae Epilepticae Langii,
[Aquae] Bryoniae Compositae, ana unciam unam,
Syrupi Paeoniae drachmas sex;
Misce; fiat julapium: capiat cochlearia quatuor singulis noctibus cubitum iturus, instillando Spiritus Cornu Cervi guttas octo.

[6.] Applicetur plantis pedum emplastrum e caranna.

[7.] Ob recidivae metum pertundatur ei vena, et ad dies aliquot purgetur, ea ipsa anni sequentis tempestate (vel paulo ante,) qua morbus invasit.

[8.] Verisimile mihi videtur, quod haec methodus curationi epilepsiae adultorum convenire possit; quod tamen non adhuc expertus sum. Cum vero Chorea S. Viti aetates teneras adoriari soleat, in epilepsia adultorum tam sanguinis detrahendi quantitas quam catharticoꝝ dosis adaugeantur.

Ad recidivam praevocandam quid agendum.
Eidem methodo epilepsiam adultorum cedere posse Author autumat.

* Cf. formm. 109, 110, 111.

CAP. XVII.

De Apoplexia.

SOMNUS est profundissimus, et omnimoda sensus et motus privatio, excepta respiratione, quam aegri habent difficilem cum stertore.

CURATIO. [2.] Mittatur sanguis e brachio ad uncias duodecim quamprimum; ac postea ex venis jugularibus ad uncias octo: deinde vomitorium ex sesquiuncia vel unciis duabus infusionis croci metallorum propinetur statim.

[3.] Emplastrum epispasticum satis amplum ac forte cervici applicetur.

Dum haec aguntur, erectus sedeat aeger in lecto, nec stragulis nimis obrutus.

Spiritus salis armoniaci optime rectificatus admoveatur naribus.

[4.] Finita vomitorii operatione, subinde exhibeantur cochlearia tria vel quatuor sequentis julapii:—

[Form. 185.] ℞ Aquae Rutae uncias quatuor,
 Aquae Bryoniae Compositae,
 [Aquae] Antiepilepticae Langii, ana unciam unam,
 Spiritus Cornu Cervi guttas viginti,
 Sacchari crystallini quantitatem sufficientem;
 Fiat julapium.

Vel cochleare unum spiritus lavendulae compositi per se propinari possit bis vel ter, durante paroxysmo, hora dimidia vel integra interposita.

[5.] Cavendum est ne cardiaca plus justo calida, ac nimis frequenter, (uti mos est,) exhibeantur; nam quaecunque demum specifica virtute pollere videantur, plus damni quam emolumenti aegro apportant, utpote quae humores fundere (ac proinde malum augere,) apta nata sunt; quod etiam incommodum non minus infertur ex nimia stragulorum congestione.

Ad recidivam praecavendam quid agendum. [6.] Paroxysmo jam finito, ad praecavendam recidivam sequentia exhibeantur:—

[Form. 186.] ℞ Pilularum Cochiarum Majorum scrupulos duos;
 Capiat tertia quaque die per sex vices, hora quarta matutina, superdormiendo.

[Form. 187.] ℞ Conservae Florum Salviae,
 [Conservae] Rorismarini, ana unciam unam,
 Conservae Flavedinis Aurantium drachmas sex,
 Nucis Moschatae conditae,
 Zinziberis conditi, ana semiunciam,
 Theriacae Andromachi veteris drachmas duas,
 Pulveris Electuarii Diabrae,
 [Pulveris] Diamoschu Dulcis, ana drachmam unam,
 cum sufficienti quantitate Syrupi e Conditura Citriorum ;
 Fiat opiata: capiat ad magnitudinem castaneae mane et sero,
 superbibendo Aquae Epilepticae Langii cochlearia duo.

DE APO-
 PLEXIA.

[Form. 188.] ℞ Ambrae Griseae semidrachmam,
 Olei destillati Seminum Anisi,
 [Olei] Cinnamomi,
 [Olei] Nucis Moschatae, ana guttas duas,
 Olei Caryophyllorum guttam unam,
 Sacchari in Aqua Florum Aurantium soluti uncias
 quatuor ;
 Fiant secundum artem tabellae, quarum capiat unam ad libitum.

[7.] Ab usu potus generosioris cujusvis sibi temperet ; ves-
 catur jusculis avenaceis, hordeaceis, ut et ex pullis gallinaceis
 confectis, et quandoque etiam (praecipue inter purgandum,) carne pullorum, agnorum, ac id genus ciborum eupepton.
 Diaeta
 qualis con-
 veniat.

CAP. XVIII.

De Ophthalmia.

Ex oculorum inflammatione patet.

Mittatur sanguis e brachio ad uncias decem. Sequenti die CURATIO.
 sumat Potionem Purgativam Communem, quae repetenda est
 per duas alias vices, duobus diebus interpositis ; iisdem nocti-
 bus sumat haustum paregoricum ex syrupo de meconio
 uncia una.

Diebus a purgatione vacuis sumat ter aut quater in die
 uncias quatuor emulsionis ex seminum frigidorum majorum
 et papaveris albi.

[Form. 189.] ℞ Aquae Plantaginis,
 [Aquae] Rosarum Rubrarum,
 [Aquae] Spermatis Ranarum ana unciam unam,
 Pulveris Tutiae praeparati drachmam unam ;
 Fiat collyrium, cujus guttae aliquot instillentur oculis bis in die ;
 at non incipiendum nisi post primam purgationem.

DE OPH-
THALMIA.

Si his remediis affectus haud cedat, repetatur venae-sectio semel vel bis, (praecipue si sanguis pleuriticus apparuerit,) ut etiam catharsis.

Abstineat ab usu vini et cujusvis liquoris generosi, ab usu etiam ciborum coctu difficilium et sale conditorum; et diebus inter purgationes bibat hydrogalam coctam.

Nota, quod saepe accidit, quod venae-sectioni et catharsi utcunque repetitis Ophthalmia non cedit; hoc in casu paregoricum ex syrapi de meconio uncia una singulis noctibus exhibitum curationem sine aliorum suppetiis absolvit.

CAP. XIX.^γ*De Uteri Procidencia.*

CURATIO. [*Form.* 190.]^{*} R Corticis Quercus uncias duas;
Coque in aquae fontanae libris quatuor ad libras duas, sub finem addendo
Corticis Granatorum contusi unciam unam,
Rosarum Rubrarum,
Florum Granatorum, ana manipulos duos,
dein adde Vini Rubri libram dimidiam;
Colatura sit pro fotu, qui cum pannis laneis parti affectae admoveatur mane horis duabus antequam e lecto assurgat, et nocte post decubitus, donec symptoma penitus evanuerit.

CAP. XX.^a*De Paroxysmo Nephritico.*

Morbi descriptio. ADSUNT dolor fixus in lumborum regione, urina cruenta, arenularum aut calculi excretio, stupor cruris e directo renis laborantis, testis retractio ejus lateris in quo est dolor, nausea et vomitus. Dolor colicus Nephritico haud absimilis, licet in quibusdam symptomatis plane discrepet, quae recensita in capite *De Colica Biliosa* videas. [inf. c. 23.]

CURATIO. Si aeger temperamento sanguineo fuerit, mittatur sanguis e brachio affecto Reni respondententi ad uncias decem; dein liquoris possetici, cui radicis althaeae unciae duae incoctae

^γ Cf. *Dissert. Epist.* § 139.^{*} Cf. form. 91.^a Cf. *Tract. I.* § 66; *Sched. Monit. III.* § 11.

fuerint, congius unus quam citissime deglutiatur, et enema sequens injiciatur:—

[Form. 191.]^b R Radicis Althaeae,
 [Radicis] Liliorum, ana unciam unam,
 Foliorum Malvae,
 Foliorum] Parietariae,
 [Foliorum] Brancae Ursinae,
 Florum Chamaemeli, ana manipulum unum,
 Seminum Lini,
 [Seminum] Foenugraeci, ana semiunciam ;
 Coque sufficiente quantitate aquae ad sesquilibrium ;
 Misc; fiat enema.

DE PAR-
 OXYSMO
 NEPHRI-
 TICO.

Rejectis vomitorio et enemate, laudani liquidi satis magna dosis propinetur, videlicet ad guttas viginti quinque, vel pilularum Matthaei grana quindecim vel sedecim. In senibus vero, et morbo diuturno fractis, ut et vetulis vaporibus obnoxiiis, (praecipue si sub initium paroxysmi urinam eae reddant nigram et sabulosam,) venae-sectio omittatur; at quoad reliqua, eadem quae dicta est via omnino procedendum.

CAP. XXI.^c

In Mictu Sanguineo a Calculo Renibus impacto.

CAPIAT aeger stato quodam die singulis hebdomadis CURATIO.
 mannae uncias duas cum semisse in seri lactis libris duabus solutas.

Conducit aliquando haustus cerevisiae tenuis liberalior.

In Calculo Renum grandiori dolor hebes et obtusus, nullatenus auctus, sed satis tolerabilis, persentitur; nec paroxysmus nephriticus comitatur.

Aquis chalybeatis aeger se non tuto committet, nisi prius certo sciat, Calculum majorem non esse quam ut per ureteres viam possit invenire: quod hoc tantum modo certo potest dignosci; si nempe jam antea paroxysmum aliquem nephriticum fuerit perpressus, (cum dolore scilicet saevissimo in Renum alterutro, per ureterum ductus propagato, et vomitu enormi,) pro comperto habeat non tam grandiosem aliquem calculum pelvi concludi, quam lapillorum exiguorum congeriem, quorum unus subinde in ureterem illabitur, atque ita paroxys-

^b Cf. formm. 96, 117.

^c Deest hoc cap. in ed. '93; cf. *Sched. Monit. III.*

DE MICTU
SANGUI-
NEO, &c.

mum invitat, qui fere non desinit nisi Calculo in vesicam detruso. Cum sic se res habeat, nullum est magis efficax remedium quam aquarum chalybearum potatio. Quod si Calculosus nullo unquam paroxysmo nephritico fuerit tentatus, cum jam major sit Calculus quam qui ex pelvi possit elabi, devitandae sunt aquae ferreae.

CAP. XXII.^d

De Dysenteria, Diarrhoea, et Tenesmo.

Dysente-
riae de-
scriptio.

RIGENT^e horrentque; sequitur deinde totius corporis calor, quem brevi excipiunt ventris tormina, et haec dejectiones crebrae et mucosae omnes, (nisi quod stercorosae nonnunquam interponantur,) cum ingenti cruciatu et molestissimo viscerum omnium quasi descensu quoties exoneratur alvus, sanguinis interim lineamentis intertextae, licet aliquando ne minimum sanguinis per totum morbi decursum admisceatur. Progressu morbi sanguis sincerus quandoque excernitur, et gangraena insanabili afficiuntur intestina. Si aeger aetate floreat, vel cardiacis incalescat, febricitat admodum; lingua est subalbida, quadam mucilagine dense obsita, interdum nigra et sicca. Prosternuntur vires, dissipantur spiritus; aphthae insuper oris interna faucesque obsident, praesertim ubi materiae peccantis evacuatio adstringentibus praepostere impeditur, non exacto per cathartica morbi fomite. Aliquando, exulante febre, agmen ducunt tormina, et caetera morbi symptomata sequuntur.

[2.] In Diarrhoea humores excrementitii sine sanguine aut intestinorum exulceratione excernuntur.

[3.] In Tenesmo assidua est desidendi cupiditas, nihil tamen praeter mucosum quoddam et subcruentum aut purulentum rejicitur.

CURATIO.

[4.]^f Mittatur sanguis e brachio quamprimum, eademque nocte paregoricum propinetur; et mane sequenti Potio Purgans Communis, repetenda alternis diebus ad duas alias vices; et paregoricum post purgationes, quamprimum suo defunctae sunt munere; ac diebus a purgatione vacuis idem mane et sero est exhibendum.

^d Cf. *Observ. Med.* iv. 3.

^e *Rigent &c.*] Cf. *ibid.* iv. 3. 3.

^f Cf. *ibid.* iv. 3. 9 sq.

[5.] Post venae-sectionem et catharsin semel celebratam, per totum morbi decursum sequens cardiacum exhibeatur :—

DE DYS-
ENTERIA,
&c.

[Form. 192.]^g ℞ Aquae Cerasorum Nigrorum,
[Aquae] Fragorum, ana uncias tres,
Aquae Epidemicae,
[Aquae] Scordii Compositae,
[Aquae] Cinnamomi Hordeatae, ana unciam unam,
Margaritarum praeparatarum sesquidrachmam,
Sacchari crystallini quantitatem sufficientem,
adde Aquae Rosarum Damascenarum semiunciam ad
gratum saporem ;
Misce ; fiat julapium, de quo capiat cochlearia quatuor vel quin-
que in languoribus, vel ad libitum.

[6.] Potus sit lac coctum cum aquae triplo, vel Decoctum
Album : ut,—

[Form. 193.]^h ℞ Cornu Cervi Calcinati,
Micae Panis albissimi, ana uncias duas ;
Coque in aquae fontanae libris tribus ad libras duas ; postea suffi-
ciente quantitate sacchari albissimi edulcoretur.

[7.] Vel, si dejectio virium postulaverit, aquae fontanae
librae duae cum vini Canarini libra dimidia simul coctae, pro
potu frigide assumantur.

[8.] Cum per tres vices purgatus fuerit aeger, tota curatio
usui laudani bis vel ter in die repetiti postea incumbit ; nisi
quod enema ex lactis vaccini libra dimidia et theriacae
Andromachi sesquiuncia subinde injiciatur, quod in alvi
egestionibus mire confert.

[9.] Cum alvi fluxus in Diarrhoeam tantum assurgat, phle-
botomia et catharsi praescriptis omissis, sequens bolus sin-
gulis matutinis exhibeatur :—

Curatio
alvi fluxus
ad Diar-
rhoeam
tantum as-
surgentis.

[Form. 194.] ℞ Rhabarbari pulverati semidrachmam,
(plus minus pro ratione virium),
cum sufficiente quantitate Diascordii ;
Fiat bolus, addendo Olei chymici Cinnamomi guttas duas.

[10.] Noctibus insequentibus paregoricum ex aquae cin-
namomi hordeatae uncia una et laudani liquidi guttis quatuor-
decim exhibeatur.

^g Cf. form. 25.

^h Cf. *Observ. Med.* iv. 3. 10 : 6. 9 ; *Sched. Monit.* I. § 13.

DE DYS-
ENTERIA,
&c.

[11.]ⁱ Ubi tormina sicca sine dejectionibus excruciant, curantur diluendo sero lactis frigide propinato, et tepide injecto; ut in cholera morbo pullorum juscule, aut lacte cerevisiato. [inf. c. 24. § 2.]

Tenesmus
sub finem
hujus mor-
bi diaetae
analepti-
cae cedit.

[12.] Si hic morbus diutius excurrat, adeo ut omnis ejus vis in rectum intestinum decumbat, cum assidua desidendi cupiditate, diaeta analeptica instituat, et liquor aliquis cardiacus pro libitu ingeratur, ut restaurari possint vires; quibus redeuntibus Tenesmus sponte se proripit.

[13.] In Dysenteria male curata dolores aliquando aegrum ad annos aliquot discruciant; in hoc casu phlebotomia repetita pristinam sanitatem restituet.

Dysente-
ria, cum
non sit epi-
demica,
laudani so-
lius usu
est curan-
da.

[14.] Notandum est quod in constitutionibus huic morbo minus faventibus, omissis evacuationibus, Dysenteria laudano solo sanatur; quod mane et sero repetendum, donec symptomata penitus evanuerint, vel etiam ter nycthemeri spatio, si opus fuerit.

CAP. XXIII.^k

De Colica Biliosa.

Morbi de-
scriptio.

INTESTINORUM dolor atrocissimus est; per horas aliquot affligit febris in hunc morbum desinens, qui aut quasi injecta fascia constringit, aut in punctum contractus quasi terebello perforat; subinde remittitur, mox recrudescit. Sub initio non ita certo ad unum aliquod punctum determinatur, neque tam crebra vomituritio, neque alvus ita pertinaciter cathartico-
rum vim eludit; quo autem magis augetur dolor, eo obstinatius in puncto figitur, vomituritio frequentior, et major alvi adstrictio, Colica tandem in iliacam transeunte. A nephritide sic distinguitur: 1. dolor nephriticus fixus in rene est, et ab eo ad testem exporrigitur secundum longitudinem ureteris; colicus vero vagus est, et, cinguli instar, medium ventrem affligit; 2. a pastu Colicus dolor augetur; nephriticus potius imminuitur; 3. in Colico dolore ab excretionem per alvum et per vomitum majus levamen emergit quam in nephritico; 4. in dolore nephritico urina primum clara et tenuis, postea aliquid subsidet, et tandem arenulae aut lapilli excernuntur; in Colica urinae ab initio crassiores existunt.

Quomodo
a nephriti-
de distin-
guenda.

ⁱ Cf. *Observ. Med.* iv. 3. 16 &c.

^k Cf. *ibid.* iv. 7.

Sanguis e brachio paulo liberalius educatur, et post horas tres vel quatuor anodynum exhibeatur; postero die catharticum lenitivum, et, interposito die uno, ad tertiam vicem propinetur.

DE
COLICA
BILIOSA.
CURATIO.

At si malum hoc fructibus horariis, vel aliis cibis avidè ingestis, originem debeat, tum ventriculus ante omnia lacte cerevisiato affatim hausto eluendus est; quo exantlato, anodynum propinandum est: sequenti autem die vena secanda est, et in ordine praescripto procedendum.

Ubi¹ hic morbus minus perite tractatus diutissime fatigaverit, et aegrum pene confecerit, liberalior sive aquae epidemicae, sive mirabilis, sive alius cujuscunque qua sanus maxime delectabatur, usus aegrum hoc tempore ultra spem omnem juvit.

CAP. XXIV.^m*De Cholera Morbo.*

INTRAⁿ Augusti limites se continens, vix in priores Septembris hebdomadas evagatur. A crapula et ingluvie excitatus similis affectus, nullo temporis discrimine insurgit, qui, licet eodem curetur modo, alterius tamen est subsellii. Adsunt vomitus enormes, ac pravorum humorum cum maxima difficultate et angustia per alvum dejectio; ventris ac intestinorum dolor vehemens, inflatio et distentio; cardialgia; sitis; pulsus celer ac frequens, parvus et inaequalis; aestus et anxietas; nausea molestissima; sudor; crurum et brachiorum contractura; animi deliquium; partium extremarum frigiditas, et similia, quae aegrum in viginti quatuor horarum spatio interimunt.

Morbi de-
scriptio.

[2.] Pullus tenerior in tribus circiter aquae fontanae congiis elixetur, ut carnis saporem vix perceptibilem liquor referat; hujus decocti, (vel, defectu ejus, liquoris possetici,) capaciores aliquot cyathos aeger tepide exhauriat; et eodem tempore ex eodem liquore enemata successive repetenda. Haustibus et clysteribus syruporum lactucae, violarum, portulacae, nymphaeae, eorumve alicujus, uncia subinde admisceri poterit.

CURATIO.

[3.] Exantlato hoc eluvionis penso, (quod tres vel quatuor

¹ *Ubi* §c.] Cf. *ibid.* iv. 7. 14.

ⁿ *Intra* §c.] Cf. *ibid.* iv. 1. 1.

^m Cf. *ibid.* iv. 2.

DE CHOLERA MORBO. horas sibi vendicat,) paregoricum curationi coronidem imponit.

Aegro in extremis fere verisante, ad laudanum recta confugiendum est.

[4.] Si non accesserit Medicus nisi postquam aeger vomitu et dejectionibus per multas horas continuatis fuerit exhaustus, et jam frigescant membrorum extrema, tum ad laudanum liquidum confugiendum est in paulo majori dosi, (videlicet laudani liquidi guttas viginti quinque in aquae cinnamomi fortis uncia una;) et, cum cessaverint symptomata, nihilominus mane et sero quotidie est repetendum (at in minori dosi,) donec pristinas vires receperit.

Species quaedam infantibus familiaris.

[5.] Est species quaedam Cholerae Morbi infantibus valde familiaris, ac saepenumero funesta, ex dentitione vel crapula originem ducens.

[6.] Horum aetas tenella minime fert ut diluatur ventriculus larga liquorum potatione, multo minus ut catharticus tumultus major in humoribus excitetur; sed curationem laudano solo aggredi oportet: quamobrem guttas duas, tres, vel quatuor, vel plures, pro ratione aetatis, cochleari uno cerevisiae tenuis, vel aquae cujusvis appropriatae, instillatae exhibeantur, repetanturque ut opus fuerit.

CAP. XXV.

De Colica Pictonum.

Quid sit iste morbus.

Est species quaedam Colicae, quae degenerare solet in paralytin et motus omnimodam manuum ac pedum deprivationem, (quam hoc nomine Riverius in [*Prax. Med.* lib. i.] cap. [5.] *De Paralyti* indigitat,) et apud insulas Caribum notissima est, utpote quae magnam vim hominum infestat.

CURATIO.

Hunc dolorem atrocissimum sanat balsamum Peruvianum frequenter ac in magna dosi exhibitum; nempe si ejus guttae viginti, triginta, vel quadraginta, sacchari albiissimi cochleari uno instillentur, et bis vel ter in die dentur. At paralytis huic remedio haud cedit.

CAP. XXVI.º

De Iliaca Passione.

Quid sit iste morbus.

PERISTALTICUS intestinorum motus invertitur; propinata cathartica et injecta enemata in emetica statim transeunt; alvi faeces pro vomitu rejiciuntur.

^o Cf. *Observ. Med.* i. 4. 53 sq.; *Sched. Monit.* I. § 29 sq.

[2.]^p Mittatur sanguis e brachio dextro ad uncias novem vel decem; post aliquot horas exhibeatur sequens pulvis:—

DE
ILIACA
PASSIONE.
CURATIO.

[Form. 195.] ℞ Resinae Scammonii, grana duodecim,
(vel, defectu ejus, Resinae Jalapae.)
Calomelanos Torqueti scrupulum unum;

Misce; fiat pulvis: capiat e cochleari uno lactis vaccini; superbibendo ejusdem lactis cochleare unum vel alterum.

[3.] Vel, si forma pilularum magis arrideat:—

[Form. 196.]^q ℞ Pilularum ex Duobus semidrachmam,
Calomelanos Torqueti scrupulum unum,
cum sufficiente quantitate Balsami Peruviani;
Fiant pilulae quatuor, sumendae e cochleari uno Syrupi Violarum.

[4.] Sin^r autem aeger hoc remedium per os rejecerit, laudani liquidi guttae viginti quinque aquae cinnamomi fortis semuncia instillatae statim propinentur: cum vero horum usu vomituritio ac ventris dolores remiserint, catharticum dictum iterum exhibeatur. Verum si, anodynorum virtute ac vi jam penitus infractis, vomituritio ac dolor iterum redierint, cathartico interim in corpore restitante, ad usum paregorici supra descripti revertendum, idemque eo usque repetendum quarta vel sexta quaque hora donec intestinis quies omnino inducatur; quo quidem tempore catharticum operationem suam per sedes exeret.

[5.] Nec sane abs re fuerit, elapsa hora una aut altera post venae-sectionem, clysterem aliquem ex iis qui potentius operantur injicere; fumum scilicet nicotianae ex tubulo inverso per vesicam majusculam in intestina validissime insufflatum: quae quidem operatio post aliquot horas reiterari debet, nisi citius meatus deorsum pateat.

[6.] Finita operatione cathartici, sumat sequentem haustum:—

[Form. 197.] ℞ Aquae Cinnamomi fortis unciam unam,
Laudani Liquidi guttas viginti quinque;
Misce; fiat haustus:

qui porro repetendus est bis, ter, vel saepius in die, donec vomituritio et dolor penitus cessaverint; atque etiam istis

^p Cf. *Sched. Monit. I.* § 30 sq. ^q Cf. form. 112. ^r *Sin—pateat*] om. ed. '93.

DE
ILIACA
PASSIONE.

symptomatis cessantibus, nihilominus ad curationem confirmandam per aliquot adhuc noctes capiat idem peregoricum in minori dosi cubitum iturus.

CAP. XXVII.^s*De Fluxu Mensium immodico.*

MENSTRUORUM FLUXUS naturaliter constitutus capacitatem testae ovi anserini implet. Patet autem immodicus ex difficili tolerantia, virium lapsu, inappetentia, cachexia, colore cadaveroso, et pedum intumescencia.

CURATIO. Mittatur sanguis e brachio ad uncias octo: sequenti mane sumatur Potio Purgativa Communis, repetaturque alternis diebus ad duas alias vices; et noctibus post purgationem peregoricum e syrupo de meconio exhibeatur.

Diebus a purgatione vacuis sumat sequentia:—

[Form. 198.]^t ℞ Conservae Rosarum Siccarum uncias duas,
Trochiscorum de Terra Lemnia sesquidrachmam,
Corticis Granatorum,
Corallii Rubri praeparati,
Boli Armenae, ana scrupulos duos,
Lapidis Haematitis,
Sanguinis Draconis, ana scrupulum unum,
cum sufficiente quantitate Syrupi Cydoniorum;

Fiat electarium, de quo sumat ad magnitudinem nucis moschatae majoris mane et hora quinta pomeridiana, superbibendo sequentis julapii cochlearia sex:—

[Form. 199.]^u ℞ Aquae Germinum Quercus,
[Aquae] Plantaginis, ana uncias tres,
Aquae Cinnamomi Hordeatae,
Syrupi de Rosis Siccis, ana unciam unam,
Spiritus Vitrioli quantitatem sufficientem ad gratam aciditatem;

[Misc.]

[Form. 200.]^x ℞ Foliorum Plantaginis,
[Foliorum] Urticae, ana quantitatem sufficientem;
Contundantur simul, et succus exprimatur, et postea clarificetur;
de quo capiat cochlearia quatuor vel quinque saepiuscule ad libitum.

^s Cf. *Dissert. Epist.* § 135 sq.

^t Cf. form. 87.

^u Cf. form. 88, 116.

^x Cf. form. 89.

Post primam purgationem applicetur emplastrum sequens regioni lumborum :—

[Form. 201.]^y ℞ Emplastri de Minio,

[Emplastri] ad Herniam, ana partes aequales ;

Extendantur super alutam : fiat emplastrum regioni lumborum admovendum.

DE
FLUXU
MENSIIUM
IMMODICO

CAP. XXVIII.^z

De Colica Hysterica.

Est species quaedam, seu potius insigne ac valde usitatum Affectionis Hystericae symptoma, cui comitem se adjungit dolor circa scrobiculum cordis atrocissimus, uti etiam humorum viridi colore per vomitionem ejectio.

[2.] Primo, quo saburra vitiosorum humorum in ventriculo contentorum minus impediatur paregorici efficaciam, satis magna quantitas liquoris possetici affatim ingurgitetur, atque iterum per vomitionem rejiciatur, nempe ejusdem liquoris sesquicongius ; quo peracto, laudani liquidi guttae viginti quinque in aquae cinnamomi fortis, aquae epidemicae, vel alius vehiculi, uncia una propinentur. CURATIO.

[3.] In usu paregorici hoc notandum, quod eo usque repetendum est, donec symptomata omnia penitus cessaverint ; debitum interea tempus interjiciendo, ut dijudicare valeamus quid prior dosis effecit, antequam novam ingeramus.

[4.] Si sanguineo temperamento praeditus sit aeger, vel si antea hoc symptomate haud multum infestatus fuerit ac viribus fractus, hoc in casu sanguis primum e brachio detrahendus, antequam vomitorium praescriptum propinetur.

[5.] Hac ipsa methodo clavus hystericus curatur. Sin vero Colica Hysterica diuturnior fuerit, per paroxysmos affligens, tum in eorum intervallis, sive extra paroxysmum, sequentia usurpentur :—

[Form. 202.] ℞ [Radici] Zedoariae subtilissime pulveratae drachmam unam,
cum sufficiente quantitate Syrupi e Conditura Citrorum ;

Fiat bolus, sumendus mane et sero per triginta dies, superbibendo sequentem infusionem :—

^y Cf. form. 90.   ^z Cf. *Observ. Med.* iv. 7. 16 sq. ; *Dissert. Epist.* § 126 sq.

DE CO-
LICA HY-
STERICA.

[Form. 203.] ℞ [Radicis] Zedoariae incisae minutim semiunciam,
Vini Canarini uncias quatuor;

Infundantur frigide per duodecim horas; deinde colentur pro usu.

Vel balsamum Peruvianum, ut in colica Pictonum, usurpetur^a.

[6.] Quae de Colica Hysterica hic dicuntur, de Colica etiam Hypochondriaca dicta sunt: ut et hoc diligenter advertendum.

Utriusque affectus natura sibi vindicare videtur ut alia atque alia tententur, donec tandem ad illud remedium perventum fuerit, cui quasi genuine morbus cedit; tametsi, ut plurimum, chalybs imprimis confert.

[7.] Colica Hysterica tam in hypochondriacis quam hystericis saepissime in icterum desinit, qui sensim sponte sua facessit; sin autem longas moras nectat, exhibeatur apozema sequens:—

[Form. 204.]^b ℞ Radicis Rubiae Tinctorum,

[Radicis] Curcumae, ana unciam unam,

Chelidonii Majoris cum toto,

Summitatum Centaurii Minoris, ana manipulum unum;

Coque in aequalibus partibus Vini Rhenani et aquae fontanae ad libras duas; colatura dissolve

Syrupi de Quinque Radicibus uncias duas;

Misce; fiat apozema, de quo capiat libram dimidiam calide mane et sero usque dum convaluerit.

CAP. XXIX.^c

De Ictero, Colica neutiquam praegressa.

Morbi de-
scriptio.

COLOR flavus in toto corpore, praesertim in oculorum albis est conspicuus, quo quidem colore objecta omnia apparent affectis tincta, corporis pruritus, segnities, et lassitudo; linguae amaror, vomitus biliosus interdum, singultus, egestio alba, urina crocea et pannum immersum eodem colore inficiens, morbum indignant.

CURATIO.

Exhibeatur Potio Purgativa Communis, dein aggrediatur usum sequentium; et, durante eorundem usu, catharticum praescriptum quarto quoque die exhibeatur:—

^a col. Pict.] Cf. sup. c. 25.

^b Cf. form. 30.

^c Cf. *Observ. Med.* iv. 7. 23.

[Form. 205.] R̄ Conservae Absinthii Romani,
 Conservae Flavedinis Aurantium, ana unciam unam, DE IC-
 TERO, &c.
 Angelicae conditae,
 Nucis Moschatae conditae,
 Pulveris Ari Compositi,
 Chalybis cum Aceto praeparati, ana semiunciam,
 Extracti Centaurii Minoris,
 Extracti Gentianae,
 Cremoris Tartari, ana drachmas duas,
 Croci Anglici pulverati semidrachmam,
 cum sufficiente quantitate Syrupi de Quinque Radicibus;
 Fiat electuarium, de quo capiat ad magnitudinem nucis moschatae mane et hora quinta pomeridiana, (vel vice electuarii sumat pilulas chalybeatas,) superbibendo post matutinam dosin aquarum mineralium purgantium libras quatuor, et post pomeridianam dosin apozematis in *Colica Hysterica* [sup. c. 28.] descripti libram dimidiam.

At si signa hydropis affuerint, tam mane quam sero apozema superbibat.

Si vel his diu continuatis morbus adhuc obstiterit, ad aquas ferreas eundum est, quae ex ipso fonte sunt bibendae.

CAP. XXX.^d*Ad praecavendum Abortum.*

EADEM praescribenda ac in fluxu mensium immodico^e, omissis solummodo catharsi et succis.

CAP. XXXI.^f*De immodico Lochiorum Fluxu.*

FLUXUM Lochiorum naturalem tria constituunt: sanguis scilicet purus, copiosus, per triduum primum fluens; dehinc sanguis aquosus, loturae carniū crassiori similis, per quadriduum praeter propter durans; hinc postmodum materia viscosa et mucilaginosā, pauco aut nullo sanguine permista, per quinque aut septem dies prodiens, et sic porro ad mensis finem.

Fluxus autem eorum immodicus dijudicandus est ex virium immodice deiectione, animi deliquio, sanguine grumoso effluente, cibi ^{cus.}

^d Cf. *Dissert. Epist.* § 138.

^f Cf. *Dissert. Epist.* § 135.

^e *fluxu mens. immod.*] Cf. sup. c. 27.

DE IMMO- fastidio, dolore in hypochondriis, ventris tensione, pulsu
DICO LO- debili et frequenti, visus obtenebratione, aurium tinnitu, et
CHIORUM convulsionibus.
FLUXU.

Victus incrassans instituat, et potus sequens addatur:—

CURATIO. [Form. 206.]^g ℞ Aquae Plantaginis,
Vini Rubri, ana libram unam;
Coque simul ad tertias, et deinde edulcoretur sufficiente quanti-
tate sacchari albissimi; ejus, cum frigescat, capiat libram dimi-
diam bis vel ter in die.

Interim julapium aliquod hystericum (at satis mite,) subinde propinetur, et nodulus sequens naribus applicetur:—

[Form. 207.]^g ℞ Galbani,
Assae Foetidae, ana drachmas duas,
Castorei sesquidrachmam,
Salis Succini Volatilis semidrachmam;
Misce; fiat nodulus:

vel,—

[Form. 208.]^g ℞ Spiritus Salis Ammoniaci drachmas duas;
quem saepe olfaciat.

CAP. XXXII.^h

De Suppressionione Lochiorum.

Morbi
sympto-
mata.

INTUMESCIT venter; dolor gravativus inum ventrem, lum-
bos et inguina occupat; facies rubescit; difficilis est respi-
ratio; perturbantur oculi; rigores, febres acutae adsunt,
animi deliquia, sudores frigidi, pulsationis et ardoris sensus
in utero, paralysis in partibus inferioribus, ut et interdum
epilepsia.

CURATIO. E vestigio lecto addicatur, et emplastrum hystericum um-
bilico admoveatur quamprimum; electuarium sequens adhi-
beatur:—

[Form. 209.]ⁱ ℞ Conservae Absinthii Romani,
[Conservae] Rutae, ana unciam unam,
Trochiscorum e Myrrha drachmas duas,
Castorei,
Crocii Anglici,
Salis Volatilis,
Salis Armoniaci,
Assae Foetidae, ana semidrachmam,

^g Cf. formm. 84, 85, 86.

^h Cf. *Dissert. Epist.* § 130 sq.

ⁱ Cf. form. 82.

cum sufficiente quantitate Syrupi e Quinque Radicibus; DE SUP-
 Fiat electuarium: capiat ad magnitudinem nucis moschatae PRESSIONE
 quarta quaque hora, superbibendo sequentis julapii cochlearia LOCHIOR.
 quatuor vel quinque:—

[Form. 210.]^k ℞ Aquae Rutae uncias quatuor,
 [Aquae] Bryoniae Compositae uncias duas,
 Sacchari Candi quantitatem sufficientem;
 Fiat julapium.

Vel sumat trochiscorum de myrrha scrupulum unum quarta quaque hora.

Si tota praedictorum quantitas consumatur, et Lochia adhuc supprimentur, laudanum unica saltem vice exhibendum; ut, laudani liquidi guttae quatuordecim in aqua bryoniae composita, vel laudani solidi sesquigranum cum asae foetidae granis decem in pilulas duas redactum.

Si haec nihil proficiant, tum enema ex lacte saccharato unica saltem vice injiciatur.

CAP. XXXIII.¹*De Hydrope.*

FOVEAE^m a digitorum impressione in surarum parte inferiori, sub noctem conspicuae, mane evanescentes, hoc malum Morbi de- scriptio. primum indicant, maxime si spiritus interim aegrius ducatur; (haud raro tamen foeminae praegnantes, et quibus catamenia sistuntur, ut et viri ab asthmate inveterato derepente liberati, eodem tumore tentantur;) pedibus cruribusque ad extremum extensis, in abdomen ruunt aquae, et ad ultimum capacitatis suae limen paulatim distendunt; donec tandem in viscera nobiliora impetu ab iis facto aeger submergitur. Pro rata qua partes a morbo obsessae mole augmentur, aliae magis magisque gracilescent, urgentibus dyspnoea, urinae paucitate, et siti intensa. Viros ingravescente aetate, foeminas ubi jam parere desierint, ut plurimum adoritur.

[2.]ⁿ Indicationes curativae dirigendae sunt primo ad CURATIO. aquarum evacuationem, deinde ad instaurandum sanguinis robur quo novus aquarum proventus praecaveri possit.

^k Cf. form. 33.^l Cf. *Tract. II.*^m *Foveae &c.*] Cf. *ibid.* § 1 sq.ⁿ Cf. *ibid.* § 8.

DE [Form. 211.]^o R Vini Albi uncias quatuor,
 HYDROPE. [Radici] Jalapae subtilissime pulveratae drachmam
 unam,
 [Radici] Zinziberis pulveratae grana decem,
 Syrupi de Spina Cervina unciam unam ;
 Misce ; fiat potio, sumenda summo mane, repetendaque singulis
 vel alternis diebus, pro ratione virium, donec partes affectae de-
 tumuerint.

Vel,—

[Form. 212.]^o R Tamarindorum semiunciam,
 Foliorum Sennae drachmas duas,
 Rhei sesquidrachmam ;
 Coque in sufficiente quantitate aquae ad uncias tres ; in cola-
 tura dissolve
 Manna,
 Syrupi Rosarum Solutivi, ana unciam unam,
 Syrupi de Spina Cervina semiunciam,
 Electuarii e Succo Rosarum drachmas tres ;
 Misce ; fiat potio, sumenda ut supra.

Vel,—

[Form. 213.]^p R Pilularum ex Duobus scrupulum unum,
 Elaterii grana tria,
 Olei chymici Caryophyllorum guttas duas ;
 Fiant pilulae tres : capiantur summo mane, repetanturque, ut
 opus fuerit.

Vel,—

[Form. 214.] R Gambugii grana quindecim,
 Vini Albi,
 Aquae Cichorii, ana sesquiunciam,
 Syrupi de Spina Cervina semiunciam ;
 Misce ; fiat potio, sumenda ut supra.

Vel,—

[Form. 215.]^a R Corticis interioris Sambuci e ligno derasi manipulos
 tres ;
 Coque in aquae et lactis partibus aequalibus mistorum libris dua-
 bus ad libram unam ; colaturae capiat dimidiam partem mane et
 alteram sero quotidie donec conualescat.

At hoc remedium, nisi in corporibus quae facillime purgativis
 cedunt, nihil confert.

Observan-
 da circa
 usum ca-
 thartico-
 rum.

[3.] Circa usum cathartico-
 rum in hoc morbo haec tria
 advertenda sunt :—

[4.]^r Primo, utrum aegri corpus facile, an vero difficulter,

^o Cf. formm. 97, 98.

^a Cf. *ibid.* § 30.

^p Cf. *Tract. II.* § 17.

^r Cf. *ibid.* § 9 sq.

catharticis cedere soleat; cum in iis qui facile purgantur, ^{DE} syrupus de spina cervina solus, ad unciam unam exhibitus, HYDROPE. aquas sat copiose eliciat, in illis vero qui difficulter purgantur, cathartica supra descripta, utut valida, vix scopum attingant;

[5.] Secundo, cathartica omnia quae segnius operantur, magis efficiunt quam prosunt; quamobrem purgatio paulo fortior et nimia, justo debiliori est praefenda;

[6.] Tertio, aquae ea maxima celeritate exhauriri debent quam aegri vires ferre queant, ne, nimis longa inter purgationes intervalla adhibendo, aquae denuo affatim colligantur.

[7.]^s Est autem ubi medicamenta omnia, qualiscunque demum generis, quae alvum movent, prorsus omitti possint ac debeant; quoties enim aeger constitutione est infirmiori, vel foemina vaporibus obnoxia, aquarum evacuatio diureticis solum committenda, inter quae ea sunt efficacissima quae ex salibus lixivialibus fiunt: ut,—

Quo in casu aquae diureticis educendae sunt.

[Form. 216.] ℞ Cinerum Genistae libram unam;
Infundantur frigide in Vini Rhenani libris quatuor; liquoris per filtrationem colati unciae tres mane, quinta pomeridiana, et sero, singulis diebus exhibeantur, usque dum humor evanuerit.

[8.] Aquis jam penitus evacuatis, calefacientia et corroborantia medicamenta usurpanda: ut,—

[Form. 217.]^t ℞ Radices Raphani Rusticani,
Folia Cochleariae Hortensis,
[Folia] Absinthii Vulgaris,
[Folia] Salviae,
Summitates Centaurii Minoris,
[Summitates] Genistae;
Infundantur in cerevisia forti pro potu ordinario:

qui potus incipienti Hydropi aliquando sine catharticis subvenit. Vel sequenti utatur:—

[Form. 218.] ℞ Conservae Cochleariae Hortensis,
[Conservae] Absinthii Romani, ana unciam unam,
Extracti Gentianae,
[Extracti] Absinthii Vulgaris,
[Extracti] Centaurii Minoris, ana drachmas tres,
cum sufficiente quantitate Syrupi e Cortice Citriorum;
Fiat electuarium, de quo sumat ad quantitatem nucis moschatae majoris mane, quinta pomeridiana, et vespere, superbibendo uncias quatuor sequentis infusionis:—

^s Cf. *ibid.* § 32 sq.

^t Cf. *ibid.* § 36, et form. 220.

DE
HYDROPE.

[Form. 219.] ℞ Radicis Gentianae unciam unam,
Summitatum Genistae,
[Summitatum] Centaurii Minoris,
[Summitatum] Absinthii Vulgaris, ana manipulum unum,
Seminum Foeniculi,
[Seminum] Petroselini, ana drachmas duas;
Incisis minutim affunde Vini Rhenani libras quatuor;
Stent simul in infusione frigida, et coletur solummodo tempore
usus.

[9.]^u Notandum, cum ad corroborantium usum deventum fuerit, aegrum nullo modo esse purgandum, tantisper dum sanguinis corroborationi navetur opera.

Quod et per salium lixivialium usum omnino observandum, quo quidem tempore pariter corroborare convenit.

[Form. 220.]^x ℞ Radicis Raphani Rusticani uncias tres,
Foliorum Cochleariae Hortensis,
[Foliorum] Absinthii Vulgaris,
[Foliorum] Salviae,
Summitatum Centaurii [Minoris,]
[Summitatum] Genistae, ana manipulos tres,
Aurantios incisos tres;

Infundantur in congiis sex cerevisiae fortis non lupulatae inter fermentandum: sit pro potu ordinario.

CAP. XXXIV.^y

De Gonorrhoea Virulenta.

Morbi de-
scriptio.

CORRIPIUNT dolor genitalium insolitus, et rotatio testiculorum; in non recutitis macula, morbilli aemula, glandem occupat; statim a cujus exortu liquor seminis instar exstillat, qui, quotidie a seminis colore et consistentia recedens, flavescit tandem dilutius ovi vitello; in lue virulentiore virescit, et aqueo humori permiscetur sanguine tincto. Pustula dicta ulcus fit, aphthis infantum simile, indies latius et profundius depascens, superveniente orificii callo. Verpi non glandis ulcere, sola Gonorrhoea, tentantur. Mox magnus dolor in pene quoties erigitur, quasi manu transversus fortiter constringeretur, noctu praecipue urget, dum aeger lecto incallescit. Curvatur penis a fraeno contracto. Accedit ardor urinae, inter mingendum vix perceptibilis, sed mictu finito

^u Cf. *Tract. II.* § 38.

^x Cf. *ibid.* § 35, et form. 217.

^y Cf. *Epist. Respons. II.* § 9 sq.

per urethrae ductum acriter urens, maxime qua in glandem desinit. Carunculae lotii exitum quandoque impediunt; et scroti dolor ac inflammatio nonnunquam superveniunt.

DE GO-
NORRH.
VIRUL.

[Form. 221.]^z ℞ Massae Pilularum Cochiarum Majorum drachmas tres, CURATIO.
Extracti Rudii drachmam unam,
Resinae Jalapae,
Diagyrii, ana semidrachmam,
cum sufficiente quantitate Opobalsami;

Fiant pilulae e singulis drachmis sex: capiat quatuor singulis auroris, donec urinae ardor et color flavus materiae seminiformis admodum imminuantur; postea alternis diebus ad septimanas adhuc duas; ac sub finem bis in septimana, donec humor stillare prorsus cessaverit.

[3.] In iis qui difficulter purgantur, subinde intercalari possit Potio Communis Purgativa, cui addantur syrups e spina cervina et electuarii e succo rosarum, ana drachmae duae; vel, curatione minus faeliciter succedente, turbith minerale ad grana octo exhiberi potest bis vel ter, diebus quatuor interpositis; vel, vice turbith mineralis,—

[Form. 222.]^a ℞ Pilularum ex Duobus semidrachmam,
Mercurii Dulcis scrupulum unum,
cum sufficiente quantitate Opobalsami;
Fiant pilulae quatuor, summo mane sumendae.

[4.] Si aeger a dicta catharsi abhorreat, post pilulas primo descriptas tribus auroris continuis sumptas, tum mane et hora quinta pomeridiana quotidie injiciatur clyster sequens, nisi quod semel aut bis in hebdomade, omisso clystere, catharticum imperandum:—

[Form. 223.]^b ℞ Electuarii e Succo Rosarum drachmas sex,
Terebinthinae Venetae vitello ovi solutae semiunciam;
Dissolvantur in Aquae Hordei libra una; colaturae adde
Syrups Violarum uncias duas;
Misce; fiat clyster.

[5.] Singulis noctibus capiat opobalsami, vel balsami e Mecha, guttas viginti quinque sacchari frustulo exceptas. Hujus defectu, terebinthina Cypria ad quantitatem avellanae substitui possit.

Sit pro potu hydrogala; at cerevisia tenuis in pastubus.

^z Cf. form. 58.

^a Cf. form. 60.

^b Cf. form. 61.

DE GO-
NORRH.
VIRUL.

[6.] Vel sequentem methodum aggrediatur:—

[Form. 224.] $\mathcal{R}$ Pilularum ex Duobus semidrachmam,
Opobalsami guttas tres;

Fiant pilulae tres; capiat hora quarta matutina, superdormiendo;
repetanturque alternis diebus, vel tertia quaque die.

[7.] Diebus a purgatione vacuis injiciatur mane et hora
quinta pomeridiana clyster supra descriptus.

Diaeta in-
ter curan-
dum.

[8.] Procedente curatione, (quacunquē ea demum methodo
tentetur,) sanguis sub medium curationis semel vel bis mit-
tatur; et diaeta refrigerans et incrassans praescribatur, et
medicamenta iisdem virtutibus pollentia, qualia sunt hydro-
gala, emulsiones ex seminibus frigidis, etc.

[9.] Si penis tumore afficiatur,—

[Form. 225.]^c $\mathcal{R}$ Radicis Althaeae,
[Radicis] Liliorum, ana sesquiunciam,
Foliorum Malvae,
[Foliorum] Verbasci,
[Foliorum] Sambuci,
[Foliorum] Hyoseyami,
Florum Chamaemeli,
[Florum] Meliloti, ana manipulum unum,
Seminum Lini,
[Seminum] Foenugraeci, ana semiunciam;

Coque sufficiente quantitate aquae fontanae; et fiat fodus, parti
affectae admoendus per horae unius spatium bis vel ter in die.

Peracta fomentatione, perungatur pars affecta oleo seminum
lini recenter extracto; dein emplastrum e mucilaginis,
alutae agninae inductum, labiis praeputii tumidis circum-
ponatur.

[10.] Si ulcus in praeputii labiis vel in subjecta glande
haereat, tum sequens linimentum praescribatur:—

[Form. 226.]^d $\mathcal{R}$ Unguenti Basilici drachmas sex,
Unguenti e Nicotiana drachmas duas,
Praecipitati [Rubri] Aqua Rosarum loti, et optime laevi-
gati, semidrachmam;

Misce; fiat linimentum, quo lintei rasura imbuatur, et ulcusculo
admoveatur semper post fodus praescripti usum.

[11.] Si scrotum tumore afficiatur, statim sanguis e brachio
extrahatur, atque bis in die fodus praescriptus parti affectae
admoveatur, singulis fotubus addendo spiritus vini Gallici

^c Cf. form. 63.

^d Cf. form. 64.

cochleare unum vel alterum; vel cataplasma ex oxycrato et farina fabarum ejus loco applicandum.

DE GO-
NORRH.
VIRUL.

[12.] Catharticis interim et refrigerantibus modo descriptis introsumptis utendum est.

CAP. XXXV.°

De Lue Venerea.

UBI, aut a gonorrhoeae mora, aut indebito astringentium usu, labes sanguini imprimitur, exoritur Lues. Comparent in inguine bubones; in capite dolores et artubus, articulorum interstitiis, noctu praecipue invadentes in lecto calidos; crustulae et porrigines in variis corporis partibus, quae ad instar favi flavescunt. Quo magis scabies diffunditur, tanto minus aeger discruciat. In cranio, tibiis brachiisque exostoses; ossium inflammatio et caries; ulcera phagedaenica in variis partibus, sed fauces ut plurimum primo aggreddentia, quae sensim per palatum in nasi cartilaginem propagata mox eam absumunt, ita ut fulcro destitutus nasus plane concidat. Ulceribus, carie et dolore indies exacerbatis, pereunt per vices membra; lacerum donec cadaver, et jam superis grave, humo condatur.

Morbi de-
scriptio.

[Form. 227.]^f R Axungiae Porcinae uncias duas,
Mercurii crudi unciam unam;

CURATIO.

Misce; fiat linimentum, in tres aequales partes dividendum, quarum una brachia, crura, et tibiae ad tres noctes continuas manibus suis aeger perungat.

[2.] Si intra tres dies post ultimam inunctionem salivatio haud procedat, tum grana octo turbith mineralis in conserva rosarum rubrarum exhibeantur; aut corporibus minus robustis mercurii dulcis scrupulus unus. Aut si salivatio jam incoepa prius elanguescat quam symptomata penitus disparuerint, extimulanda subinde est eadem dosi mercurii dulcis.

[3.] Ptyalismus ita moderari debet ut libras quatuor nycthemeri spatio expuat, aut circiter.

[4.] Si justo altius exurgat ptyalismus, cum inflammatione nimia, atque id genus symptomatis ingruentibus, aliquantu-

^e Cf. *Epist. Respons. II.* § 11.

^f Cf. *ibid.* § 26.

^g Cf. *ibid.* § 24 sq.

DE LUE
VENEREA. lum reprimendus est medicamentis catharticis donec debitum gradum attingat.

[5.] Quamprimum symptomata cessaverint, statim immutentur indusium et tori lintea; at sint ea quae prius usurpata fuerint.

[6.] Si diarrhoea supervenerit, (quod plerumque accidit antequam salivatio bene assurgat,) tunc sistenda est usu laudani liquidi, ita dosin augendo atque repetendo ut debitum opus absolvat.

[7.]^h Si os exulceretur, aqua rosarum Damascenarum, vel lacte aquae permisto, vel sequenti decocto, idem colluatur:—

[Form. 228.] R Radicis Althaeae,
Hordei mundati, ana unciam unam,
Seminum Cydoniorum semiunciam;
Coque sufficiente quantitate aquae ad libras duas: misce; fiat gargarisma, quo saepius utatur.

Diaeta et
reliquum
aegri regi-
men.

[8.] Diaeta et reliquum aegri regimen eadem ac in catharsi imperanda, nisi quod primis aliquot diebus liquore possetico, jusculis avenaceis, hordeaceis, ac cerevisia tenui tepefacta, nutriatur.

[9.] His omnibus rite peractis, (etiamsi symptomata omnia evanuerint, ac subinde morbus penitus profligari videatur,) quo minus recidivam postliminio patiatur, aegro semel in septimana per quatuor vel sex vices mercurii dulcis scrupulus unus exhibendus, utcumque bene se habeat, et etiamsi jam domo egrediatur.

CAP. XXXVI.ⁱ

De Fluore Albo.

Morbi de-
scriptio.

Quod effluit, modo album, modo pallidum, flavum, viride, aut subnigrum; modo acre et erodens; tetrum quandoque et graveolens. Decoloratur facies; dolet spina dorsi; prosternitur appetentia; oculi pedesque intumescunt^k.

CURATIO.

[2.] Mittatur sanguis e brachio ad uncias octo.

[Form. 229.]^l R Pilularum Cochiarum Majorum scrupulos duos,
Castorei grana duo,
Balsami Peruviani guttas tres;

^h Cf. *ibid.* § 36 sq.

ⁱ Cf. *Epist. Respons. I.* § 35 sq.

^k *intum.*] Add. ed. '93, *Color colluviei*

luteolo exceptae et rursus exiccatae humorem ostendit.

^l Cf. formm. 74, 132.

Fiant pilulae quatuor, capiendae hora quarta matutina, superdormiendo; repetanturque per duas alias vices, interponendo diem unum vel alterum, pro ratione virium.

DE
FLUORE
ALBO.

[Form. 230.] ℞ Aquae Rutae uncias quatuor,
Aquae Bryoniae Compositae uncias duas,
Sacchari crystallini quantitatem sufficientem;
Fiat julapium; capiat cochlearia tria vel quatuor in omni languore.

Deinde aggrediatur usum sequentium:—

[Form. 231.]^m ℞ Theriacae Andromachi sesquinciā,
Conservae Flavedinis Aurantium unciam unam,
Diascordii semiunciam,
Zinziberis Conditi,
Nucis Moschatae Conditae, ana drachmas tres,
Pulveris e Chelis Cancrorum Compositi sesquidrachmam,
Corticis exterioris Granatorum,
Radici Angelicae Hispanae,
Corallii Rubri praeparati,
Trochiscorum de Terra Lemnia, ana drachmam unam,
Boli Armenae scrupulos duos,
Gummi Arabici semidrachmam,
cum sufficiente quantitate Syrupi de Rosis Siccis;
Fiat electuarium, de quo sumat ad magnitudinem nucis moschatae majoris mane, hora quinta pomeridiana, et nocte, per mensem integrum, superbibendo sequentis infusionis cochlearia sex:—

[Form. 232.]^m ℞ Radicis Enulae Campanae,
[Radicis] Imperatoriae,
[Radicis] Angelicae,
[Radicis] Calami Aromatici, ana semiunciam,
Foliorum Absinthii Romani,
[Foliorum] Marrubii Albi,
[Foliorum] Centaurii Minoris,
[Foliorum] Calaminthae vulgaris,
[Foliorum] Salviae siccorum, ana manipulum unum,
Baccarum Juniperi unciam unam;

Incidantur minutim, et infundantur in Vini Canarini libris quatuor; stent simul in infusione frigida: coletur tantummodo tempore usus.

[3.] Vescatur cibus eupeptis, et abstineat ab usu olerum et fructuum qualiumcunque, et singulis pastibus bibat vinum Hispanicum.

^m Cf. formm. 53, 54.

CAP. XXXVII.ⁿ*De Diabete.*Morbi de-
scriptio.

SUCCI sanguini illati per vias urinarias crudi et inconcocti exitum sibi quaerunt; unde sensim labefactantur vires, colliquescit corpus, et quasi substantia ejus per hanc cloacam exinanitur, cum siti, ardore viscerum, lumborum coxarumque intumescencia, et salivae spumosa exspuione crebra.

CURATIO.

Eadem praescribenda sunt quae in fluore albo^o, omissis solummodo venae-sectione et catharsi.

CAP. XXXVIII.

*De Dolore Haemorrhoidum.*Morbi de-
scriptio.

INTENSISSIMUS inter excernendum dolor excruciat, et excrementi superficies cruore conspergitur: nonnunquam tumores verrucis similes in sphinctere delitescunt, vel in margine ani apparent.

CURATIO.

Mittatur sanguis e brachio dextro ad uncias decem.

[*Form.* 233.]^p ℞ Seminum Melonum,
[Seminum] Peponum, ana semiunciam,
Seminum Papaveris Albi drachmas duas,
Amygdalas Dulces excorticatas quinque;
Contundantur in mortario marmoreo, sensim affundendo
Aquae Hordei sesquilibram,
Aquae Rosarum drachmas duas,
Sacchari albissimi quantitatem sufficientem;
Fiat secundum artem emulsio: capiat uncias tres saepiuscule.

[*Form.* 234.] ℞ Florum Sulphuris,
Pulveris Glycyrrhizae,
[Pulveris] Salviae, ana drachmam unam,
cum sufficiente quantitate Balsami Lucatelli;
Fiant pilulae e singulis drachmis sex: capiat tres ter in die, superbibendo emulsionis praescriptae cochlearia sex.

[*Form.* 235.] ℞ Aquae Spermatis Ranarum uncias quatuor,
in qua dissolve Lithargyri drachmas duas,
Opii scrupulum unum;
Fiat mixtura, cujus tantillo linteum madefactum parti affectae applicetur; vel, si tumor intus lateat, cochlearia tria ejusdem mixturae modo clysteris injiciantur.

ⁿ *Epist. Respons. I. § 35.*^o Cf. sup. c. 36.^p Cf. formm. 34, 62, 164.

Pro potu ordinario bibat aquam cum lacte coctam, vel aquam hordei; et a carnis usu absteineat. Singulis noctibus sumat diacodium.

DE
DOLORE
HAEMOR.

CAP. XXXIX.

De Fluxu Haemorrhoidum immodico.

INNOTESCIT ex viribus prostratis, copia et diuturnitate sanguinis excreti, foedo corporis colore ad citrinum, (ut in ictero,) vergente. Succedit cachexia, et deinde hydrops.

Morbi
sympto-
mata.

Eadem conferunt quae in fluxu mensium immodico⁹, omissa solummodo catharsi. CURATIO.

CAP. XL.

De Epilepsia Puerorum.

VEL primo mense aggreditur a frequentibus nimis alvi dejectionibus; (quo in casu diascordium, ad quantitatem grani piperis in aqua saxifragae aut lacte materno solutum et exhibitum, praestantissimum est remedium;) vel circa dentitionis tempus, a septimo ad decimum mensem, tussi comitata est, aut (quod multo deterius,) vomitu et diarrhoea, viridia (ut solent hystericæ,) egerente infante. [2.] Quandoque improvise occupat paroxysmus, os oculosque distortens, nigredine vultum perfundens, et artus varios convellens; quandoque praesentitur ex digitorum in pugnum contractione, et ex stabili et insolita oculorum orbitarum immobilitate. Nunc serius, nunc ocyus se proripiunt paroxysmi, certa subinde periodo, vago alias insultu revertentes; sed, appetente morte, a tergo se invicem premunt. Si quando inducias dent, in soporem proclives sunt infantes, donec a novo resuscitentur insultu.

Morbi de-
scriptio.

Applicetur emplastrum epispasticum cervici quam primum. CURATIO.

[Form. 236.] ℞ Aquae Epilepticae Langii drachmas tres,
Laudani Liquidi guttam unam,
(vel duas, vel plures, pro ratione aetatis,)
Syrupi Paeoniae drachmam unam;
Miscet; fiat haustus, sumendus quam primum.

[Form. 237.] ℞ Aquae Rutae uncias tres,
Aquae Epilepticae Langii,
Aquae Bryoniae Compositae, ana unciam unam,

⁹ Cf. sup. c. 27.

DE EPI-
LEPSIA
PUEROR.

Syrupi Caryophyllorum semiunciam ;
Misce ; fiat julapium ; capiat cochleare unum singulis horis, si
haustus praescriptus paroxysmum non fugaverit.

CAP. XLI.⁷*De Rachitide.*

Morbi de-
scriptio.

IN Rachitide adsunt partium laxitas et mollities, debilitas et languor, ignavia et torpor, et inaequalis earundem nutritio ; videlicet, caput justo majus, facies plenior et floridior, partes carnosae infra caput emaciantur : nodis protuberant articuli, maxime carpi, paulo minus tali ; tument et extremitates costarum ; ossa incurvantur, praecipue tibiae et fibulae ; hinc ulnae et radii, aliquando femoris et humeri, decurvantur etiam ossa ; dentes tarde et moleste erumpunt, vacillant, nigrescunt, et frustulatim excidunt ; pectus a lateribus angustum, anterius acuminatum, abdominis repletio, et hypochondriorum tensio ; tussis et pulmonum vitia laessunt ; lateralis decubitus modo dextri, modo sinistri, aversatio.

CURATIO. [Form. 238.]^s R Foliorum Absinthii vulgaris,
[Foliorum] Centaurii Minoris,
[Foliorum] Marrubii Albi,
[Foliorum] Chamaedryos,
[Foliorum] Scordii,
[Foliorum] Calaminthae vulgaris,
[Foliorum] Parthenii,
[Foliorum] Saxifragae Pratensis,
[Foliorum] Hyperici,
[Foliorum] Virgae Aureae,
[Foliorum] Serpilli,
[Foliorum] Menthae,
[Foliorum] Salviae,
[Foliorum] Rutae,
[Foliorum] Cardui Benedicti,
[Foliorum] Pulegii,
[Foliorum] Abrotoni,
[Foliorum] Chamaemeli,
[Foliorum] Tanaceti,
[Foliorum] Liliorum Convallium, (omnium recenter
collectorum et incisorum,) ana manipulum unum,
Axungiae Porcinae libras quatuor,
Sevi Ovini,

^r Cf. *Observ. Med.* i. 5. 49 sq. ; *Dissert. Epist.* § 99 sq.

^s Cf. form. 72.

Vini Clareti, ana libras duas;

Macerentur in olla fictili super cineres calidos per horas duodecim; deinde ebulliant ad humiditatis consumptionem, et postea colentur, ut fiat linimentum; quo venter et hypochondria illinantur mane et sero, ut etiam et artus hoc malo affecti, per triginta vel quadraginta dies, vel donec convaluerit.

DE RACHITIDE.

[Form. 239.] ℞ Singulorum ingredientium praescriptorum ana manipulos duos;

Infundantur frigide in cerevisiae non lupulatae congiis quatuor pro potu.

In tumoribus infantum ventres occupantibus ab evacuationibus nimis procedentibus, sanguis et viscera herbis corroborantibus confortentur, ut in Rachitide Vera; nisi quod axillae etiam utraeque inungantur, at non artus.

CAP. XLII.^t

De Febris a Dentitione ortis.

SPIRITUS cornu cervi guttae duae, vel tres, vel quatuor, pro ratione aetatis, in cochleari uno vel altero aquae cerasorum nigrorum, vel julapii alterius appropriati, exhibeantur quarta quaque hora ad vices quatuor vel sex. CURATIO.

CAP. XLIII.^u

De Febre Hectica Infantium.

SINE insigni calore languent, cum appetitus dejectione; artus et truncus corporis emaciantur.

Rhabarbari incisi drachmae duae in lagenam vitream cerevisiae tenuis librarum duarum capacem immittantur pro potu ordinario. CURATIO.

Epoto hoc liquore, aliae librae duae eidem rhabarbaro superaffundantur, ad tertiam vicem.

Si vero potus vi cathartica saturatius impraegnetur, tum, libra una epota, alteri cerevisia mox adjiciatur.

^t Cf. Sched. Monit. I. § 33.

^u Cf. Sched. Monit. I. § 34.

CAP. XLIV.^x*De Tussi Puerorum Convulsiva.*

CURATIO. PHLEBOTOMIA et repetita catharsi, eaque sola, expugnatur haec Tussis, malum alias pertinacissimum et fere insuperabile; sed leniora tantum cathartica hic conveniunt, eaque cochleatim ingerenda sunt, pro ratione aetatis.

CAP. XLV.^y*De Haemorrhagia Narium.*

DOLOR et calor sinciput lancinant.

CURATIO. Sanguis e brachio frequenter extrahatur; victus ratio refrigerans et incrassans injungatur; julapia refrigerantia et incrassantia cum emulsionibus refrigerantibus praescribantur.

Singulis diebus injiciatur enema refrigerans, atque omni nocte paregoricum ex syrupo de meconio exhibeatur, et semel vel bis potio purgativa communis praescribatur.

Lintea quadruplicata, immersa aquae frigidae in qua sal prunellae dissolvatur, et postea leviter expressa, admoveantur nuchae et utrinque cervici saepius in die.

Post evacuationes liquor sequens applicetur:—

[*Form.* 240.]^z ℞ Vitrioli Hungarici,
Aluminis, ana unciam unam,
Phlegmatis Vitrioli libram dimidiam;
Coque tandiu donec omnia fuerint dissoluta; liquorem frige-
factum filtra, et a crystallis subinde natis separa; liquori residuo
adde Olei Vitrioli duodecimam partem.

Vel potius,—

[*Form.* 241.] ℞ Aquae Plantaginis uncias tres,
Boli Armenae subtilissime pulveratae semiunciam;
Probe misceantur: turunda ex linteo raso, liquore hoc humectata,
nari ex qua sanguis stillat indatur, per dies duos istic relin-
quenda.

Hoc minus succedente, vitriolus Romanus aqua communi dissolvatur, qua turunda imbuta nari indatur; liquore etiam hoc linteamina imbuta et applicata sanguinem sistunt, si ex parte externa diffluat.

^x Deest hoc cap. in ed. '93. Cf. *Epist. Respons.* I. § 47.

^y Cf. *Observ. Med.* vi. 7. 6 sq.

^z Cf. form. 49.

CAP. XLVI.

De Chlorosi.

ADSUNT vultus et totius corporis decoloratio, intumescencia Morbi de-
in facie, palpebris et malleolis, gravitas totius corporis, cru- scriptio.
rum ac pedum tensiva lassitudo, respiratio difficilis, cordis
palpitatio, capitis dolor, pulsus febrilis, somnolentia, pica,
et mensium suppressio.

Sumat pilulas chalybeatas, vel pulverem chalybeatum in CURATIO.
Affectione Hysterica praescriptum, plus minus pro ratione
aetatis, superbibendo haustum vini cujuslibet ad libitum, vel
infusionem corroborantem cum radice angelicae ibidem de-
scriptam. [sup. c. 1.] Si aegra non valde debilis fuerit, pur-
getur semel vel bis ante praescriptorum usum.

CAP. XLVII.

De Suppressionione Mensium.

CIBUM fastidiunt mulierculae; foedus faciei color est; gra- Morbi de-
vitas totius corporis; dolores sincipitis, lumborum, crurum et scriptio.
imi ventris; pedum tumores infestant.

Eadem praescribenda ac in hysterica affectione^a; at si CURATIO.
iisdem remediis affectus non cesserit, tum sequentia sunt
praescribenda:—

Singulis auroris, et quarta pomeridiana, sumat Julapii Hy-
sterici^b sine castoreo cochlearia quinque, instillando spiritus
cornu cervi guttas duodecim. Singulis noctibus sumat cu-
bitum itura trochiscorum de myrrha scrupulum unum cum
syrupo de artemisia in formam boli vel pilularum redactum.

CAP. XLVIII.^c*De Vomitu Sanguinis, vel etiam de Haemoptoë.*

IN Haemoptoë dolor et calor pectus obsident, cum debili-
tate quadam.

[2.] Mittatur sanguis ex brachio dextro ad uncias decem. CURATIO.
Sequenti mane sumat Potionem Purgativam Communem, et

^a Cf. sup. c. 1.^b Cf. form. 133.^c Cf. *Observ. Med.* vi. 7. 9.

DE
VOMITU
SANGUI-
NIS, &c.

eadem nocte paregoricum ex unciis tribus aquae cerasorum
nigrorum et syrupi de meconio uncia una.

[3.] Postea aggrediatur usum sequentium :—

[Form. 242.] ℞ Boli Armenae unciam unam,
Pulveris radiceis Symphyti drachmas duas,
Terrae Sigillatae,
Lapidis Haematitis,
Sanguinis Draconis, ana drachmam unam,
Sacchari albissimi ad pondus omnium ;

Misce ; fiat pulvis subtilissimus, cujus capiat drachmam unam
mane, quinta pomeridiana, et nocte, superbibendo sequentis apo-
zematis uncias quatuor :—

[Form. 243.] ℞ Foliorum Plantaginis,
[Foliorum] Rubi Sylvestris,
[Foliorum] Millefolii, ana manipulum unum ;

Coque sufficiente quantitate aquae ad sesquilibrium ; in colatura
dissolve Syrupi de Symphyto uncias duas ;
Misce ; fiat apozema.

Vel capiat cochlearia sex sequentis tincturae :—

[Form. 244.]^d ℞ Florum Rosarum Rubrarum drachmas sex,
Corticis interni Quercus semiunciam,
Seminum Plantaginis parum contusorum drachmas tres,
Aquae fontanae libras duas,
Spiritus Vitrioli quantitatem sufficientem ad levem aci-
ditatem ;

Infundantur in vase clauso, calore leni, per quatuor horas : cola-
turae adde

Aquae Cinnamomi Hordeatae uncias tres,
Sacchari albissimi quantitatem sufficientem

ut fiat tinctura gustui grata.

[4.] Si ab usu pulveris abhorreat, utatur electuario in *Fluxu
Mensium immodico* praescripto. [sup. c. 27.]

[5.] Enema quotidie injiciatur, et diacodium hora somni
propinetur.

[6.] Phlebotomia insuper semel, bis, vel ter (ut opus fuerit),
reiteretur, diebus aliquot interpositis ; et semel iterum, si
res postulet, repetatur potio purgativa.

[7.] Diaeta incrassans et refrigerans observanda.

^d Cf. form. 65.

CAP. XLIXe*De Punctura Tendinis.*

HUMOR aqueus vel ichor quidam ex orificio venae incisae jugiter destillat.

[Form. 245.]^f R Radicis Liliorum Alborum in lacte vaccino ad teneritudinem coctae et contusae uncias quatuor,
 Farinae Seminis Lini,
 [Farinae] Avenaceae, ana uncias tres;
 Coque ad cataplasmatum consistentiam in eodem lacte quo radices coctae fuere: applicetur parti affectae mane et sero.

CAP. L.^g*De Ambustis.*

FOVEATUR pars affecta linteis spiritu vini imbutis, usque CURATIO. dum evanescat dolor; ac deinceps de novo imbuatur linteam, quod ter vel quater in die parti affectae applicetur.

CAP. LI.^h*De Mania Communi.*

A NIMIS exaltata et vivida sanguinis crasi oritur. Est et alia Maniae species febres intermittentes diuturniores excipiens, in stultitiam tandem degenerans, producta quidem a debilitate et vapiditate sanguinis, a diutina fermentatione. Praescribantur itaque cardiaca generosiora, videlicet, theriaca CURATIO. Andromachi, electuarium de ovo, pulvis Comitissae, pulvis Gualteri Rawleigh, in aqua epidemica, theriacali, vel alia; et diaeta instituat analeptica.

In junioribus mittatur sanguis e brachio ad uncias octo vel novem bis vel ter, diebus tribus inter singulas venae-sectiones interpositis. Tum semel extrahatur sanguis e venis jugularibus. Postea tota curatio innitatur sequenti cathartico, quod sumat tertia vel quarta quaque die, donec convaluerit; hoc interim observando, quod, cum octies vel decies purgatus fuerit aeger, exhibitio cathartici ad septimanam unam vel alteram omittatur:—

^e Cf. *Observ. Med.* vi. 3. 14, 15.

^g Cf. *Observ. Med.* vi. 4. 8.

^f Cf. form. 38.

^h Cf. *Observ. Med.* i. 5. 53 sq.

DE
MANIA
COMMUNI.

[Form. 246.] ℞ Pharmaci Domestici (i. e. Radicis Bryoniae Albae,) pulverati drachmam unam,
Lactis vaccini, uncias quatuor.

vel,—

[Form. 247.] ℞ Ejusdem semiunciam, (vel drachmas sex,) Vini Albi uncias quatuor;
Infundantur per noctem; in colatura dissolve Syrupi Violarum unciam unam;
Misce; fiat potio.

vel,—

[Form. 248.] ℞ Gambugii grana quatuordecim,
Aquaе Cerasorum Nigrorum uncias tres,
Syrupi Caryophyllorum semiunciam;
Fiat potio.

CAP. LII.¹

De Contusionibus.

CURATIO. MITTATUR sanguis e brachio lateris magis affecti ad uncias decem, sequenti mane exhibeatur Potio Communis Purgativa; ac deinceps eodem modo venae-sectio et purgatio alternatim repetantur, donec aeger convaluerit. Interim toto decursu, si internae partes laedantur, sequentia praescribantur:—

[Form. 249.]^k ℞ Decocti Pectoralis sesquilibram,
Syrupi Violarum,
[Syrupi] Capillorum Veneris, ana uncias duas;
Fiat apozema: capiat libram dimidiam ter in die.

Item olei amygdalarum dulcium recentis cochleare unum saepius propinetur.

[Form. 250.]^l ℞ Olei Amygdalarum Dulcium,
Unguenti Dialthaeae,
[Unguenti] Pomati, ana unciam unam;
Misce; fiat linimentum, quo inungatur pars laesa mane et sero, superimponendo folium brassicae.

CAP. LIII.

De Furfure, sive Porrigine Capitis.

CURATIO. POTIO Purgans Communis bis propinetur; dein,—

[Form. 251.] ℞ Olei Amygdalarum Amararum,
[Olei] Laurini,

^l Cf. *Tract. I.* § 69; *Observ. Med.* vi. 3. 6, 7.

^k Cf. formm. 27, 35, 165, 177.
¹ Cf. formm. 37, 167.

Cinerum Foliorum Abrotani, ana unciam unam ;
 Misceantur probe, et fiat linimentum, quo inungatur totum caput
 singulis matutinis, diligenter infricando, et postea superimponen-
 do vesicam suillam.

DE
 FURFURE,
 &c.

At primum abradatur totum capillitium, et postea defri-
 centur squammulae sensim singulis auroris, prout decidere
 pronae fuerint.

CAP. LIV.

De Morsu Canis Rabidi.

Post quadraginta dies aut plures melancholica adsunt Morbi
symptomata.
 symptomata, febris, sitis, hydrophobia, et tandem partium
 extremarum convulsio.

[Form. 252.] ℞ Spiritus Vini optime rectificati uncias quatuor, CURATIO.
 Theriacae Andromachi unciam unam ;
 Fiat mixtura, qua illinatur pars laesa ter in die, superimponendo
 linteam eadem mixtura imbutum.

CAP. LV.

De Ulcere Vesicae.

Pus graveolens, aut sanguis, nonnunquam squammulae, seu Morbi
symptomata.
 pelliculae membranaceae, ac veluti furfuraceae crustulae, (sin
 in renibus haereat ulcus, carunculae minutulae, aliquando
 crassiores,) una cum urina excernuntur ; perpetua dysuria et
 continuus earum partium dolor infestant : renibus autem
 affectis ulcere, dilucida dysuriae et doloris dantur intervalla,
 pus etiam excretum copiosius est, album, leve et minime
 foetidum ; lacti similis profunditur urina ; et longe post mic-
 tionem pus ab eo separatum in fundo residet.

[Form. 253.] ℞ Emplastri *Flos Unguentorum* dicti sesquidrachmam ; CURATIO.
 Fiant pilulae novem : capiat tres horis medicinalibus, super-
 bibendo sequentis aquae cochlearia sex :—

[Form. 254.] ℞ Radicis Foeniculi,
 [Radicis] Consolidae,
 [Radicis] Aristolochiae,
 [Radicis] Caryophyllatae, ana uncias tres,
 Foliorum Agrimoniae,
 [Foliorum] Hyperici,
 [Foliorum] Bugulae,

DE
ULCERE
VESICAE.

[Foliorum] Saniculae,
[Foliorum] Plantaginis, ana manipulos sex;
Incidentur minutim, et destillantur in Vini Albi, et Lactis, ana
libris quatuor, et eliciantur solummodo librae quatuor pro usu.

[Form. 255.] ℞ Pulveris Radicis Consolidae Majoris,
Gummi Arabici, ana unciam unam,
Sacchari Penidii uncias duas;
Fiat pulvis: capiat cochleare unum bis in die.

CAP. LVI.

*De Asthmate inveterato in iis qui Sanguineo Temperamento
praediti sunt.*

Morbispe-
cies, et de-
scriptio.

DIVIDITUR in tres species: Dyspnoeam, quae difficilis est respiratio, in qua crebrior densiorque est spiritus tractio, ex infarctu pulmonum sine stertore oriunda; Asthma, ubi frequens et magna respiratio, in qua diaphragma, musculi intercostales, tum etiam abdominis, violenter moventur, cum stertore et sibilo; (in priore specie substantia pulmonum, in posteriore bronchia oppilantur;) et Orthopnoeam, quae est maxima spirandi difficultas, sub qua aegrotantes non nisi sedentes et erecta cervice respirare possunt; musculi etiam pectoris et scapularum vehementer exagitantur.

CURATIO.

Mittatur sanguis e brachio dextro ad uncias decem. Die sequenti sumat Potionem Purgativam Communem, quae repetatur tertia quaque die per duas alias vices.

Diebus a purgatione vacuis sumat sequentia:—

[Form. 256.] ℞ Seminum Anisi subtilissime pulveratorum drachmas duas,
cum sufficiente quantitate Balsami Locatelli;
Fiant pilulae ex singulis drachmis sex: capiat tres mane et quinta pomeridiana, superbibendo Decocti Amari sine purgantibus uncias quatuor calide.

Si symptomata adhuc maneant, repetatur de novo integer processus.

CAP. LVII.

De Paralyti.

SENSUS et motus in partibus quae afficiuntur, vel simul, vel alterutra tantum facultas, aut prorsus extinguitur, aut vitiatur.

Sumat pilularum cochiarum minorum scrupulos duos alternis matutinis per sex vices; deinde capiat ter in die per triginta dies Electuarii Antiscorbutici drachmas duas, superbibendo Aquae Antiscorbuticae^m cochlearia sex. (Vide in *Scorbuto*. [c. 59.]ⁿ.)

[Form. 257.] R̄ Unguenti Nervini uncias tres,
Spiritus Lavendulae Compositi,
Spiritus Cochleariae Hortensis, ana sesquiunciam;
Misce; et inungantur partes affectae, ut spina dorsi, etc., mane et sero.

Pleraque praescriptorum, utut curationi scorbuti solum destinari videantur, attamen, cum humores crudos ac fixos volatilisare prae aliis apta nata sunt, in Paralyssi etiam conveniunt.

CAP. LVIII.ⁿ*De Tussi et Phthisi.*

Tussis per se patet. Phthisis autem invadit ab aetatis anno decimo octavo ad trigesimum quintum. Extenuatur totum corpus; febris molestat hectica, a cibo invalescens, quae ex celeritate pulsus, rubedineque genarum, dignoscitur; materia per Tussim excreta cruenta est aut purulenta, in ignem conjecta tetrum spirat odorem, et immissa in vas aqua repletum, fundum petit; sudores nocturni superveniunt, livescunt tandem genae, facies pallet, exacuuntur nares; temporum quoque collapsus, unguium incurvatio, capillorum defluxio, et alvi profluvium colliquativum, mortem statim subsecuturam denunciant.

[2.] Si Tussis recens fuerit, et nondum febrim aut alia signa peripneumoniam notham comitantia accersiverit; vel si a pleuritide, aut peripneumonia, ob neglectam sufficientem phlebotomiam male curatis, eadem nequaquam orta fuerit; satis erit ut aeger per dies aliquot ab usu vini et carnis abstinere, et his similibus remediis ad libitum utatur:—

[3.] Balsamum sulphuris anisatum ad guttas decem cochleari uno sacchari crystallini instillatum bis vel ter in die devoretur; ut etiam tabellarum sequentium, quas secum aeger continuo portet, unam frequenter assumat:—

^m Cf. formn. 261, 262.ⁿ Cf. inf. c. 60; *Observ. Med.* v. 5. 3 sq.

DE
TUSSI ET
PHTHISI.

[Form. 258.]^o ℞ Sacchari Candi sesquilibram ;
Coque sufficiente quantitate aquae fontanae usque dum adhaerescat extremis digitorum ; tum adde
Pulveris Glycyrrhizae,
[Pulveris] Enulae Campanae,
Seminum Anisi,
[Seminum] Angelicae, ana semiunciam,
Pulveris Iridis Florentinae,
[Florum] Sulphuris, ana drachmas duas,
Olei chymici Anisi scrupulos duos ;
Fiat secundum artem tabellae, *domesticae* vocandae.

[4.] Atque hoc interim eclegmate utatur :—

[Form. 259.] ℞ Olei Amygdalarum Dulcium uncias duas,
Syrupi Capillorum Veneris,
[Syrupi] Violacei, ana unciam unam,
Sacchari Candi quantitatem sufficientem ;
Fiat lohoch, de quo saepius lambat bacillo glycyrrhizae, quando tussis urget.

[5.] In defluxione tenui eclegmata incrassantia exhiberi poterint.

[6.] Sin vero Tussis his remediis haud cessaret, (praecipue autem si febrim comitem habeat, vel si a peripneumonia aut pleuritide originem ducat,) tum ineptum fuerit pectoralibus fidere ; sed venae-sectione et catharsi debellanda est, ut in methodo quae in curatione *Peripneumoniae Nothae* describitur. [Observ. Med. vi. 4.]

[7.] Verum enimvero cum, his omnibus non obstantibus, Tussis non modo non curationi cesserit, sed et diuturna pulmonum concussionem eos adeo debilitaverit ut Phthisis tandem subingressa fuerit, tum hac methodo procedendum :—

[Form. 260.] ℞ Balsami Peruviani guttas decem ;
Instillantur cochleari uno Syrupi Hederae Terrestris, vel (si id minus gratum fuerit aegro,) cochleari uno Sacchari crystallini : capiat ter in die, superbibendo Decocti Amari sine purgantibus uncias quatuor, vel (si idem ventrem moverit,) uncias tres.

[9.] Sed omnibus aliis (quotquot adhuc inventa sunt,) equitatio^p ad satis longa et diutina itinera facile palmam praeripit ; hoc observando, ut, si aeger juvenilem aetatem praetergressus fuerit, plus temporis huic exercitio impendere debet, quam si puer aut juvenis esset : et sane haud multo certius cortex Peruvianus feбри intermittenti, quam in hac aetate equitatio Phthisi, medetur.

^o Cf. form. 32.

^p Cf. inf. c. 60. § 6 ; Observ. Med.

iv. 7. 10 sq. ; Dissert. Epist. § 116 ;
Tract. I. §§ 38, 56.

CAP. LIX.⁹*De Scorbuto.*

ADSUNT spontaneae lassitudines, corporis gravitas; dys-
pnoea, praecipue ex motu corporis; gingivarum putrefactio,
oris graveolentia, sanguinis e naribus crebra eruptio; ambu-
landi difficultas; crurum nunc intumescencia, nunc extenu-
atio; in iisdem perpetuo maculae lividae, plumbeae, flavae,
aut violaceae; faciei color plerumque ex pallido fuscus.

Morbi de-
scriptio.

[2.] Extrahatur sanguis e brachio ad uncias octo, nisi CURATIO.
signa hydropis adfuerint. Sequenti mane exhibeatur Potio
Purgativa Communis, quae repetatur tertia quaque die per
duas alias vices.

[3.] Diebus a purgatione vacuis, ut etiam postea per
mensem unum vel alterum, sumat sequentia:—

[Form. 261.]^r ℞ Conservae Cochleariae Hortensis uncias duas,
Conservae Lujulae unciam unam,
Pulveris Ari Compositi drachmas sex,
cum sufficiente quantitate Syrupi Aurantiorum;
Fiat electuarium, de quo capiat ad magnitudinem nucis moschatae
majoris mane, quinta pomeridiana, et nocte, superbibendo Aquae
Raphani Compositae cochlearia sex, vel sequentis:—

[Form. 262.] ℞ Radicis Raphani Rusticani raspatae libras duas,
Radicis Ari libram unam,
Foliorum Cochleariae Hortensis manipulos duodecim,
Foliorum Menthae,
[Foliorum] Salviae,
[Foliorum] Nasturtii Aquatici,
[Foliorum] Beccabungae, ana manipulos sex,
Seminum Cochleariae Hortensis parum contusorum li-
bram dimidiam,
Nucis Moschatae semiunciam,
Vini Albi libras duodecim;
Destillantur organis communibus, et eliciantur solummodo librae
sex pro usu.

[4.] Vel folia recentia cochleariae hortensis per se destil-
lantur pro usu dicto. Porro sequens cerevisia sit pro potu
ordinario:—

[Form. 263.] ℞ Radicis Raphani Rusticani recentis incisi drachmas duas,
Folia Cochleariae Hortensis duodecim,

⁹ Cf. *Observ. Med.* vi. 5. 9 sq.

^r Cf. form. 41.

DE SCOR-
BUTO.

Passulas enucleatas sex,
Aurantii cum toto incisi dimidium;

In lagenam vitream librarum duarum cerevisiae tenuis capacem subere mox probe obturandam immittantur.

[5.] In hunc modum parentur eodem tempore sex lagenae pro usu, et post aliquot dies sex aliae, antequam priores exhauriantur; et sic deinceps.

[6.] Vel, vice hujus cerevisiae, sequentis mixturae cochlearia tria vel quatuor immisceri poterint singulis haustibus potus communis:—

[Form. 264.] ℞ Radicis Raphani Rusticani,
Seminum Cochleariae Hortensis, ana semiunciam,
Foliorum Cochleariae Hortensis manipulos duos,
Pulpam unius Aurantii;

Contundantur simul in mortario marmoreo, sensim affundendo Vini Albi libram dimidiam; coletur cum levi expressione, et reponatur pro usu.

[7.] Eadem remedia, phlebotomia et catharsi omissis, in rheumatismo scorbutico, sive hysterico, valde prosunt.

CAP. LX.^s

Tabis Descriptio et Cura.

Plures
sunt Tabis
species.
Imae speci-
ciei (quae
fere oritur
e frigore
hyeme
contracto.)
descriptio.

PLURES sunt Tabis species. Prima fere oritur e frigore hyeme contracto: paulo enim ante solstitium brumale quam plurimi ab ingruente tempestate frigida tussi tentantur; quae cum illos invaserit quibus pulmones ab ortu sunt infirmiores, omnino necesse est ut a repetitis tussendi conatibus magis adhuc debilitentur, atque ita tandem alimento sibi proprio assimilando prae mala *διαθέσει* prorsus impares reddantur. Hinc jam ingens pituitae crudae copia aggeritur, quae continua pulmonum agitatione et vehementi nisu affatim per os rejicitur. Pulmones exinde pure referti purulenta *μάσματα* quaquaversum in carnes dispergunt. Hinc enascitur febris putrida, cujus paroxysmus sub vesperam fatigat, sub auroram vero sudore copioso ac vires imminente solvitur. Denique ad malorum cumulum diarrhoea succedit, partim ab humoribus putridis ex arteriis mesentericis in intestina depositis excretisque, partim a labefactato pessundatoque viscerum tono. Atque ita demum aeger proxima aestate fato suo fungitur, a

^s Desunt reliqua in ed. '93. Cf. sup. c. 58.

morbo, cui praegressa hyems viam straverat, extinctus. Atque haec est praecipua Tabis species.

TABIS DE-
SCRIPTIO
ET CURA.

[2.] Porro cum sanguis hac tempestate particulis humidis admodum scateat, perspiratioque a subita pororum contractione plus satis inhibeat, particulae hae in pulmones depluunt per interspersos venae arteriosae^t ramos; vel per ductus salivales in glandulis fauces occupantibus reponuntur; unde jam humor per asperam arteriam^u delapsus in pulmones, catarri ritu, eos ita jugiter irritat, ut creber et vehemens tussendi conatus tum illam debilitatem, tum alia quae diximus symptomata, brevi accersat. Cumque non jam amplius naturalem sibi pulmones oeconomiam statumque tueri valeant, glandulae et tubercula adnasci solent; quae in aegris ex hoc morbo decedentibus, si aspiciantur pulmones, purulenta sanie ut plurimum distenta reperiuntur.

[3.] Ubi semel invaluerit hic morbus, et radices egerit, remedia plerumque aspernatur. Tentari utcumque potest medicatio, minuendo causam defluxionis in pulmones, pertusa in cubito vena, catharticis mitioribus; tum medicamentis *pectoralibus* dictis, ad varios morbi status accommodatis, incrassantibus scilicet ubi humor subtilior et tenuior vim expultricis facultatis videtur eludere, attenuantibus vero ubi pituita crassior aegre et cum molestia per os rejicitur. Dein et hectica febris remediis refrigerantibus contemperantibusque coërcenda. Talia sunt lac asininum, aqua lactis stillatitia, emulsiones ex amygdalis dulcibus, seminibus melonum, peponum, papaveris albi, aqua florum paralyseos, etc. Denique et curando ulceri opera danda est; cui rei terebinthina illa liquida, *opobalsamum* vulgo dicta, apprime conferre censetur.

CURATIO.

[4.] Hujusce morbi curatio (me iudice,) hac methodo optime ac felicissime instituetur. Primum educatur e brachio sanguis, dein subducatur alvus ad tres dies continuos, vel pilulis cochiis majoribus, vel decocto leniente a nobis praescripto: tertia nocte exhibeatur syrupi de meconio semiuncia. Intermissio biduo triduoque, pro re nata repetatur purgatio, idque toties fiat quoties opus videatur, donec symptomata vel prorsus evanuerint, vel saltem mitescant. Post singulas catharses jam finitas capiat opobalsami guttas viginti

^t ven. arter.] sc. Arter. Pulmon.

^u asp. arter.] sc. Tracheam.

TABIS DE-
SCRIPTIO
ET CURA.

sacchari particulae majori instillatas permixtasque, nihil superbibendo; vel pilulam e terebinthina ex insula Chio cum saccharo cando confectam. Opobalsamum non assumendum est nisi praegressis evacuationibus debitis. Hujus loco electuarium e balsamo Locatelli, glycyrrhizae pulvere, semine anisi, et terebinthina concinnatum poterit substitui. Post evacuationes, sedulo conandum est ut tussis sedetur, ne pulmones jugi agitatione infirmiores evadant. Huc facit prae caeteris syrupus jam laudatus, qui hac formula possit usurpari:—

[Form. 265.] R Decocti Pectoralis libram unam,
Syrupi de Meconio,
Syrupi Capillorum Veneris, ana uncias duas;
Capiat cochlearia quinque ter in die.

[5.] Medicamentum hoc ita frequenter haustum catarthum in pulmones depluentem paulatim sistet, eosque in pristinam *εὐεξία* reducet, nisi jampridem a naturali statu nimium recesserint. Promovebit insuper purulentae materiae in iisdem aggestae concoctionem.

Equitatio-
nis emolu-
menta.

[6.]^x At vero palmarium hujusce morbi praesidium est, ut aeger quotidie equo vehatur; et qui se huic corporis exercitio sanandum tradit, nullis jam diaetae legibus adstrictus, nullo cibi potusve genere privandus est; cum in hoc uno omnis rei cardo vertatur. Quibusdam eorum qui ex hac methodo convaluere, tumor in collo exortus est, non multum a scrophulis abludens.

2da Tabis
species a
tussi initio
aestatis
prognata.

[7.] Est et alia Tabis species, a tussi prognata longe diverso anni tempore, initio scilicet aestatis. Haec juvenes persaepe illos invadit qui debiliori sunt corporis habitu, et quorum sanguis particulis calidis acribusque refertus est. Sanguinem isti e pulmonibus per tussim exantlant, nimio meri potu prius excaefacti. Aegri dolorem sive aegritudinem quandam in pulmonibus persentiscunt. Quae symptomata nisi mature remediis appropriatis eliminentur, primo scabrities, mox et ulcus accedit, unde pus confectum demum expuitur.

CURATIO.

[8.] Dicta jam Tabis species venae-sectione et catharsi bis alternatim repetitis, saltem in principio, facile vincetur; si diaeta insuper refrigerante et incrassante utatur aeger, et a carnibus in solidum absteineat.

^x Cf. sup. c. 58. § 9; *Tract. I.* § 38.

[9.] Tertia hujus morbi species ortum debet materiae febrili in pulmones, febre jam fatiscente, amandatae; qui, sensim infirmiores redditi, a symptomatis jam memoratis vexantur.

TABIS DE-
SCRIPTIO
ET CURA.
3^{ia} Tabis
species un-
de oritur;

[10.] Quandoque oritur a sanie ista purulenta quae a pleuriticis non satis copiose per expectorationem egeritur. Quo in casu eandem quam empyema curationem postulat.

[11.] Sunt etiam qui a nimis copiosis et debito frequentioribus evacuationibus debilitati in quartam Tabis speciem praecipitantur. Hos calor hecticus a cibo potuque sumpto sub noctem lacessit; atque hos prae caeteris apthae infestant.

unde spe-
cies 4ta.

CAP. LXI.^y*De Podagra.*

EXEUNTE^z Januario, aut incipiente Febuario, ingruit hora fere secunda matutina, dolore pollicem pedis ut plurimum occupante, quandoque vero calcaneum, suram, aut talum; mox sequitur rigor cum horrore et febricitatione aliqua; dolor gradatim intenditur, (et pari passu rigor atque horror recedunt,) idque in singulas horas, donec tandem sub noctem ad apicem pervenerit, nunc tensionem violentam, nunc morsum canis rodentis, quandoque pressuram et coarctationem, exprimens; hinc prae exquisito dolore nec linteorum superincumbentium pondus, nec cubiculi a fortiori ambulatione concussionem, ferre Podagricus valeat. Dolor non sedatur nisi ante horam secundam tertiamve matutinam, (decurso scilicet nycthemeri spatio a primo appulsu,) et jam leni dolore perfusus aeger somno concedit; a quo evigilans, dolore multum imminuto, partem affectam tumore recenter occupatam cernit. Sequenti die, forte etiam ad biduum triduumve, dolet nonnihil pars affecta, idque vehementius advesperascente die, levatur autem sub galli cantu. Intra paucos dies, alter pes eodem dolore torquetur. Postquam utrumque pedem exercuerit dolor, qui sequuntur paroxysmi abnormes sunt, tum quoad tempus invasionis, tum durationem; atque ex serie horum paroxysmulorum constat Paroxysmus qui dici-

Morbi de-
scriptio.

^y Cf. *Tract. I.*

^z *Exeunte &c.*] Cf. *ibid.* § 5 sq.

DE POD-
AGRA.

In diversis
diverso
tempore
solvitur
paroxys-
mus.

tur Podagrae, diuturnior breviorve pro aegri aetate; in iis qui vegetiores sunt, et quos Podagra rarius invasit, diebus saepe quatuordecim; in senioribus, atque iis quos saepius affixit, duobus mensibus fere desinit; iis vero qui vel annis vel diuturniore morbi mora fracti sunt, non prius valedicit quam aetas jam adultior eam fugaverit.

[2.] Ad quatuordecim primos dies urina coloratior est, cum sedimento rubro et quasi arenulis referto; alvus fere constipata est; appetitus prostratio, rigor totius corporis sub vesperam, integrum paroxysmum comitantur; recedentem paroxysmum excipit pedis affecti inter digitos pruritus vix ferendus, unde decidunt furfures, et pedes desquamantur.

In Podagra inveterata, vel indebita medicatio-
ne turbata,
variae corporis partes occupantur.

[3.] Hactenus dolor pedibus tantum fuerat infestus; cum vero vel ab indebita medicatione turbatur Podagra, vel ob diuturnam morbi pertinaciam corporis substantia quasi in morbi fomitem pervertitur, jam manus, carpos, cubitos, genua, aliasque regiones occupat. Quandoque unum pluresve digitos distorquens, fasciculo radicum pastinacae similes eos reddit, motu paulatim privans, tandemque concreciones circa articulorum ligamenta tophaceas generans, cretam vel oculos cancrorum aemulantes. Nonnunquam in cubitis tumorem subalbum ciet, fere ad ovi magnitudinem, qui sensim inflammatur cum rubore. Nonnunquam femur occupans sensum exhibet quasi ingentis ponderis appensi, sine dolore tamen notabili; at genu exinde petens id acrius urget: artus jam habet aeger fere undequaque contractos et impeditos, ita ut claudicet, et permolestie proreperit. Urina illam colore imitatur quae in diabete excernitur; dorsum aliaque partes moleste pruriunt, maxime sub horam somni.

Doloribus recedentibus aegritudines, lassitudo spontanea, et in diarrhoeam propensio, succedunt.

[4.] Post multos dirosque cruciatus, paroxysmi subsequentes (Natura partim onere materiae peccantis, partim senio, oppressa,) aegrum quoad dolorem elementius tractant; at, loco doloris consueti, aegritudo quaedam cum dolore ventris, lassitudo spontanea, quandoque etiam propensio ad diarrhoeam, superveniunt; quae symptomata evanescent quoties articulos dolor fatigat: atque ita, nunc dolore, nunc aegritudine, quasi alternatim lacescentibus, paroxysmus longas moras necit.

[5.] Calculum renum in quam plurimis parit hic affectus.

Foeminas perraro infestat, easque non nisi jam vetulas, et viragines; pueros quoque, et juvenibus minores, vix adoritur.

[6.]^a Indicatio curativa in eo vertitur, ut coctioni consulari, indigestionibus sublatis, seu fit per pharmaca, seu victus rationem, seu exercitationem, seu alia ex istis quaelibet, quae sex res non-naturales indigentantur.

DE POD-
AGRA.
CURATIO.

[7.] Venae-sectio, catharsis, ac diaphoresis, scopum non attingent; licet iis qui renum simul calculo, et exinde orto mictu sanguineo, laborant, non abs re erit semel in septimana alvum manna subducere, et singulis noctibus post purgationem paregoricum exhibere^b.

Venae-sectio, catharsis, et diaphoresis, non indicantur.

[8.] Medicamenta quae praedictae indicationi satisfaciunt, ea sunt quae moderate calent, et vel amaricant, vel linguam leniter feriunt: talia sunt, radices angelicae, enulae, folia absinthii, centaurei minoris, chamaedryos, chamaeptyos, etc.; quibus addi possunt *Antiscorbutica* dicta, ut radices raphani rusticani, folia cochleariae hortensis, nasturtii aquatici, etc.; quae tamen parcius usurpanda veniunt, quia morbi fomiti aculeos subdunt et calorem augent, prae istis aliis quae miti calore atque amaritudine ventriculum corroborant. Haud inutile est electuarium sequens:—

Medicamenta digestiva.

Cautio in iis sumendis.

[Form. 266.]^c ℞ Conservae Cochleariae Hortensis sesquiunciam,
[Conservae] Absinthii Romani,
[Conservae] Flavedinis Aurantium, ana unciam unam,
Angelicae Conditae,
Nucis Moschatae Conditae, ana semiunciam,
Theriaca Andromachi drachmas tres,
Pulveris Ari Compositi drachmas duas,
cum sufficiente quantitate Syrupi Aurantium;
Fiat electuarium, de quo sumat drachmas duas bis in die, superbibendo sequentis aquae destillatae cochlearia quinque vel sex:—

[Form. 267.]^d ℞ Radicis Raphani Rusticani incisae uncias tres,
[Foliorum] Cochleariae Hortensis manipulos duodecim,
[Foliorum] Nasturtii Aquatici,
[Foliorum] Beccabungae,
[Foliorum] Salviae,
[Foliorum] Menthae, ana manipulos quatuor,
Cortices Aurantium sex,
Nuces Moschatas contusas duas,
Cerevisiae Brunsvicensis libras duodecim;
Distillantur organa communibus, donec solummodo librae sex aquae eliciantur pro usu.

^a Cf. *ibid.* § 28 sq.

^b Cf. *Sched. Monit. III.* § 4 sq.

^c Cf. form. 94.

^d Cf. form. 42, 94.

DE POD-
AGRA.

[9.]^e Haec autem remedia digestiva constanter atque omni adhibita diligentia assidue usurpanda, et in paroxysmorum intervallis praecipue in usum revocanda sunt.

In cibo potu-
que quae
mediocri-
tas servan-
da.

[10.] Mediocritas ea in cibo observanda est, ut neque plus alimenti ingeratur quam ventriculus concoquere valeat, neque e contra, nimia abstinentia partes ea proportione alimenti defraudentur quae earundem robur et vigorem sustinere potis est. Quoad qualitatem autem ciborum, aegri palato consulendum est, et unica ciborum specie singulis pastibus vescatur: de caeteris, dempta carne, pro libitu comedat, modo nec acria, nec sale condita sint, nec aromatis. Prandere tantum expedit; loco autem coenae, indulgeat sibi haustum cerevisiae alicujus tenuioris, quo calculi concretio impediatur.

De quali-
tate cibo-
rum;

et liquo-
rum.

[11.]^f Liquores optimi sunt, qui neque ad vini generositatem ascendunt, nec ad aquae debilitatem (ne frigore suo laedant ventriculum,) deprimuntur: hujusmodi est cerevisia tenuis Londinensis, aut multa aqua cum paucio vino permixta; aqua autem pura et cruda periculosa est. Cum autem universa fere corporis substantia in Podagram degeneraverit, a liquore quocunque fermentato, quantumvis leni et tenui, absteat, et utatur Decocto Diacético ex sarsa^g, in remedium formulis descripto, ubi primum a paroxysmo convaluerit, per reliquum vitae cursum.

In Podagra in-
veterata potus diae-
teticus prae-
scriben-
dus.

In quo ca-
su vinum
Hispani-
cum aegro
indulgen-
dum.

[12.] Sin autem aeger a longo et nimio liquorum inebriantium usu, vel ab aetate proveciore, vel denique prae nimia debilitate, cibos absque vino nequeat concoquere, in pastibus haustum vini Hispanici sibi indulgeat, apozema diaceticum abdicans.

Exercita-
tionis com-
moda.

[13.]^h Aeger, maxime hyemis tempore, mature lectum petat, diluculo exurgat; animus sit tranquillus, nec nimis intentus studiis et rebus seriis. [14.] Caeteris vero omnibus exercitatio corporis quotidiana facile palmam praeripit, quae moderata sit, et perseverans, nullo autem modo justo vehementior; quoad exercitii genus, quoties nec grandior aetas nec calculus intercedant, reliquis praeferenda est equitatio constans ac assidua in aëre salubri, aut vectio in curru.

Veneris lenociniis ne indulgeat: remedia externa nulla adhibenda.

^e Cf. *Tract. I.* § 41 sq.

^f Cf. *ibid.* § 46 sq.

^g Cf. *formm.* 95, 122.

^h Cf. *Tract. I.* § 52 sq.

[15.]^l Quamvis nihil magni in paroxysmo tentandum sit, conducet tamen fortasse per aliquot dies, ubi primum a morbo corripitur, a carnibus abstinere, juscule uti avenaceo, aut alio pari alimento; sin autem spiritus animales ataxiam concipere apti sint, non expedit a carnibus abstinere diutius quam ventriculus earum usum aversetur: ne quid autem vel in quantitate vel in qualitate ciborum aut potus peccet.

DE POD-
AGRA.
De errore
in victu ab
aegro sum-
mopere ca-
vendum.

[16.]^k Symptomatis iis occurrendum est a quibus aeger in paroxysmo de vita periclitatur. Horum maxime familiare est ventriculi languor, cum ventris torminibus tanquam a flatu: hoc in casu nihil aequae votis respondet ac vini Canarensis haustulus subinde deglutitus; exercitio utatur aeger. Sin autem symptoma, inducias haud ferens, mortem minitetur, (modo caput malum non impetat,) ad laudanum statim confugiendum, videlicet guttas viginti in haustulo aquae epidemicae, et in lecto ad quietem se componat. Hac ipsa^l methodo se ab imminente morte liberavit Autor Clarissimus, ubi ex errore aliquo circa res sex non-naturales in ingentem ventriculi aegritudinem incidit, cum vomituritione, et aliquali ventris dolore: artus interim ex retrocessione materiae Podagricaе doloris erant expertes, ac ad motum plus solito habiles. Congium nempe unum liquoris possetici, vel cerevisiae tenuis, devorabat; et quamprimum totum per vomitum rejecerit, vini Canarini haustulum, cui instillatae fuerant laudani liquidi guttae octodecim, sumebat. Quod si huic remedio symptoma non cedat, sudor provocetur methodo et medicamentis huic usui dicatis, ad biduum triduumve, mane et vesperi, per duas tresve horas continuas.

Sympto-
mata quo-
modo miti-
ganda.

Quid in re-
trocessione
Podagrae
agendum.

[17.]^m Si autem metastasis fuerit materiae peccantis in pulmonum lobos, liberatis artubus a dolore et tumore, tractandum est hoc symptoma pari modo ac peripneumonia absoluta, venae-sectione repetita, diaeta et remediis refrigerantibus et incrassantibus; purgandus est insuper aeger inter venae-sectiones potionibus lenientibus; sudoris autem provocatio obest.

Materiae
peccantis
in pulmo-
num lobos
metastasis
qua me-
thodo cu-
randa.

^l Cf. *ibid.* § 60.

¹ *Hac ipsa &c.*] Cf. *Sched. Monit. III.* § 8.

^k Cf. *ibid.* § 62 sq.

^m Cf. *Tract. I.* § 65.